

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2 5 6 4

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม
ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก

**AGRI-
MAP**

NAKHON RATCHASIMA
จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการเกษตรที่มีพลวัตค่อนข้างสูง และมีผลกระทบต่อประชากรจำนวนมาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตระหนักถึงการนำระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรได้มีการเข้าถึงที่สะดวกโดยเฉพาะเกษตรกร จึงได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักจัดทำ “แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)” ของแต่ละจังหวัดขึ้น

Agri-Map คือ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ โดยบูรณาการข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือบริหารจัดการการเกษตรไทยอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการปรับข้อมูลให้ทันสมัย และพัฒนาเพิ่มความสะดวกการใช้งานให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลโดยง่าย พร้อมทั้งสามารถติดตามข้อมูลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและรอบด้าน ครอบคลุมการนำไปใช้ประโยชน์ทุกด้านที่สำคัญเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับข้อมูลด้านการเกษตร ซึ่งสามารถตอบโจทย์การช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรในรายพื้นที่ ได้เป็นอย่างดี ใช้งานบนคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านหน้าเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ www.moac.go.th/a4policy-alltype-391191791794 หรือ <http://agri-map-online.moac.go.th/> ซึ่งจะมีเอกสารคู่มือการใช้ให้ศึกษาและสามารถดาวน์โหลดได้

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของแต่ละจังหวัดสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning by Agri-Map) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการ Smart Farmer เป็นต้น และยังเป็นข้อมูลกลางในการปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

รูปเล่มเอกสารแนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม จังหวัดนครราชสีมา
<http://www.ddd.go.th/Agri-Map/Data/NE/nma.pdf>

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของจังหวัด “นครราชสีมา”	
1. ข้อมูลทั่วไป	1
2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก	5
2.1 ข้าว	6
2.2 มันสำปะหลัง	15
2.3 อ้อยโรงงาน	24
2.4 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	33
3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด	42
4. แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ	43
เอกสารอ้างอิง	49
ภาคผนวก	51

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดนครราชสีมา	4
ตารางที่ 2	พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของ จังหวัดนครราชสีมา	6
ตารางที่ 3	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวรายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา	7
ตารางที่ 4	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว	13
ตารางที่ 5	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมันสำปะหลัง รายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา	16
ตารางที่ 6	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมันสำปะหลัง	22
ตารางที่ 7	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของอ้อยโรงงาน รายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา	26
ตารางที่ 8	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตอ้อยโรงงาน	32
ตารางที่ 9	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา	35
ตารางที่ 10	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	41
ตารางผนวกที่ 1	ข้อมูลตำบลจำแนกรายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา	53
ตารางผนวกที่ 2	พื้นที่ชลประทานจังหวัดนครราชสีมาจำแนกรายอำเภอ ตำบล	67
ตารางผนวกที่ 3	ระดับน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำในจังหวัดนครราชสีมา	71
ตารางผนวกที่ 4	พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจำแนกรายอำเภอ ตำบล	72
ตารางผนวกที่ 5	กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา	76
ตารางผนวกที่ 6	ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดนครราชสีมา	78
ตารางผนวกที่ 7	โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา	79

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินพิมาย	62
ภาพที่ 2	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์	63
ภาพที่ 3	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินหนองบุญนา	64
ภาพที่ 4	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินประทาย	65
ภาพที่ 5	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสีคิ้ว	66
ภาพที่ 6	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดนครราชสีมา	80
ภาพที่ 7	พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครราชสีมา	81
ภาพที่ 8	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมันสำปะหลัง จังหวัดนครราชสีมา	82
ภาพที่ 9	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครราชสีมา	83
ภาพที่ 10	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจอ้อยโรงงาน จังหวัดนครราชสีมา	84
ภาพที่ 11	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครราชสีมา	85
ภาพที่ 12	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดนครราชสีมา	86
ภาพที่ 13	พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครราชสีมา	87

1. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ 20,493.964 ตารางกิโลเมตร หรือ 12,808,727 ไร่ ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วย 32 อำเภอ 285 ตำบล (ตารางผนวกที่ 1) มีประชากร 2,633,207 คน (กรมการปกครอง, 2563)

1.1 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อ	จังหวัดชัยภูมิ
ทิศใต้	ติดต่อ	จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี

1.2 ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ สูงจากระดับทะเลปานกลาง 150-300 เมตร เทือกเขาชันกำแพงและเทือกเขาพนมดงรักวางตัวเป็นแนวยาวด้านทิศใต้และทิศตะวันตก ตอนล่างค่อนไปทางเหนือและตะวันออกเป็นที่ราบลุ่ม มีลำตะคองและลำน้ำสาขาอื่น ๆ ไหลผ่าน ลำตะคองเป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วยลักษณะภูมิประเทศดังนี้

1) ที่บริเวณเทือกเขาและที่ราบสูงตอนใต้ของจังหวัด เทือกเขาชันกำแพง ดงพญาเย็น และพนมดงรักเป็นแนวยาว เป็นส่วนติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระบุรี เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำมูล ลำแฉะ ลำพระเพลิง ลำตะคอง และลำปลายมาศ พื้นที่ระหว่างเทือกเขาส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนลึกและลอนตื้น ตอนล่างของหุบเขามีความลาดชันค่อนข้างมาก ครอบคลุมพื้นที่อำเภอปากช่อง อำเภอปักธงชัย อำเภอครบุรี และอำเภอเสิงสาง

2) ที่บริเวณที่สูงตอนกลางจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้น ยกเว้นบริเวณใกล้เชิงเขามีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลึก มีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบ ลำน้ำไหลคดเคี้ยว ครอบคลุมพื้นที่อำเภอด่านขุนทด อำเภอเทพารักษ์ อำเภอพระทองคำ อำเภอสีคิ้ว อำเภอโนนไทย อำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอสูงเนิน อำเภอปักธงชัย อำเภอครบุรี อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช และอำเภอเสิงสาง

3) พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่นา บางบริเวณเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำลำเชียงไกรและลำปลายมาศ อยู่บริเวณตอนเหนือของจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่อำเภอขามสะแกแสง อำเภอโนนไทย อำเภอคง อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบัวลาย อำเภอสีดา อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอห้วยแถลง อำเภอชุมพวง อำเภอลำทะเมนชัย และอำเภอเมืองยาง

4) พื้นที่ราบลุ่ม ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนตื้นและมีที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำสะเทต บริเวณตอนเหนือของจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบัวใหญ่ อำเภอคง อำเภอโนนสูง อำเภอประทาย และอำเภอพิมาย

1.3 ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของจังหวัดนครราชสีมาเป็นแบบร้อนชื้นหรือภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าสะวันนา (Aw) ตามการแบ่งเขตภูมิอากาศแบบเคิปปิน ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้อากาศหนาวเย็นและแห้ง และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีอากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกมี 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม อากาศร้อนอบอ้าว ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม มีฝนตกชุก มีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนตุลาคม ฤดูหนาว ตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ระยะเวลาได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศหนาวเย็น อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปีประมาณ 27.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.7 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33 องศาเซลเซียส

1.4 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินของจังหวัดนครราชสีมา แบ่งตามภูมิสัณฐาน ลักษณะทางธรณีวิทยา และวัตถุต้นกำเนิดดิน ได้ดังนี้

1) **ที่ราบน้ำท่วมถึง (Flood plain)** ที่ราบริมแม่น้ำหรือลำธาร หน้าฝนหรือหน้าน้ำ มักมีน้ำท่วมเป็นครั้งคราว เป็นสภาพพื้นที่ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำพา และมีตะกอนเพิ่มมากขึ้นหลังน้ำท่วม แบ่งเป็น

(1) **สันดินริมน้ำ (Levee)** เป็นพื้นที่ดอน เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำพาบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ เป็นสันนูนขนานไปกับริมฝั่งแม่น้ำ การระบายน้ำค่อนข้างดีถึงดี เนื้อดินค่อนข้างหยาบ อาทิ ชุดดินชุมพลบุรี (Chp)

(2) **ที่ลุ่มหลังสันดินริมน้ำ (Back swamp, basin)** เป็นที่ลุ่มน้ำขังอยู่ระหว่างสันดินริมน้ำกับตะพักลำน้ำหรือด้านข้างหุบเขา การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ดินลึกมาก เนื้อดินเหนียวละเอียด สีเทาและน้ำตาลปนเทา เช่น ชุดดินพิมาย (Pm) และชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์ (Tsr)

2) **ที่ราบตะกอนน้ำพา (Alluvial plain)** เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลของแม่น้ำหรือลำน้ำสาขา วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำพา (Alluvium) มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบขนาดใหญ่สองฝั่งแม่น้ำ แต่ละฝั่งอาจมีที่ราบแบบขั้นบันไดหรือตะพักได้หลายระดับ แบ่งเป็น

(1) **ตะพักลำน้ำระดับต่ำ (Low terrace)** เป็นที่ลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ดินลึกมาก เนื้อดินอาจเป็นดินเหนียวละเอียดถึงดินทรายแป้งละเอียด สีเทาน้ำตาลปนเทา และน้ำตาล มีจุดประสีต่างๆ เช่น ชุดดินหนองกง (Nkg) และชุดดินหนองบุญนา (Nbn)

(2) **ตะพักลำน้ำระดับกลางและระดับสูง (Middle and high terrace)** เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด การระบายน้ำดีปานกลางถึงดี ดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบ ดินร่วนละเอียดหรือดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล เหลือง น้ำตาลปนแดง ไปจนถึงแดง เช่น ชุดดินชุมพวง (Cpg) และชุดดินสตึก (Suk)

(3) **ลานตะพักปูนมาร์ล (Marl terrace)** เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินต้นถึงชั้นปูนมาร์ลถึงดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียวถึงดินเหนียวปนชื้นส่วนหยาบมาก การระบายน้ำดี สีน้ำตาลเข้มและดำ เช่น ชุดดินลพบุรี (Lb) และชุดดินตาคี (Tk)

3) พื้นเกือบราบ (Peneplain) เป็นภูมิลักษณะของพื้นผิวดินภายหลังการกร่อน เกิดจากการผุพังด้วยกระบวนการกร่อนทำลายโดยน้ำ ทำให้พื้นที่สูงเดิมซึ่งขรุขระและสูงต่ำแตกต่างกันมาก มีระดับต่ำลงจนมีลักษณะคล้ายลูกคลื่นลอนลาดหรือพื้นที่เกือบราบ วัตถุต้นกำเนิดดินเกิดจากการผุพังสลายตัวอยู่กับที่หรือเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกล ดินจึงมีลักษณะเด่นตามวัตถุต้นกำเนิดหรือหินที่รองรับอยู่ด้านล่างและระดับการพัฒนาตัวของดิน แบ่งเป็น

(1) พื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ดินลึกมาก เนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวปนทราย ดินร่วนเหนียว และดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีเทาหรือน้ำตาลปนเทา ตอนบนพบจุดประสีน้ำตาลหรือแดง ตอนล่างพบจุดประสีน้ำตาล น้ำตาลปนเหลือง และเหลือง และอาจพบศิลาแลงอ่อนในตอนล่างของหน้าตัดดิน เช่น ชุดดินกุลาร้องไห้ (Ki) และชุดดินประทาย (Pt)

(2) พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน และเนินเขา การระบายน้ำค่อนข้างดีถึงดีดินลึก เนื้อดินมีทรายปน ได้แก่ ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วน สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดง อาจพบจุดประสีต่างๆ ลูกริง และเศษหินปะปนในตอนล่างของหน้าตัดดิน เช่น ชุดดินสีควิว (Si) และชุดดินมหาสารคาม (Msk)

4) ที่ลาดเชิงเขา (Piedmont) เขา (Hill) ภูเขา (Mountain) มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา ที่เกิดจากการที่หินผุพังสลายตัวอยู่กับที่หรือถูกเคลื่อนย้ายโดยแรงโน้มถ่วงของโลกในระยะทางใกล้ๆ และถูกควบคุมด้วยลักษณะของโครงสร้างทางธรณีวิทยา ส่วนใหญ่พบหินปะปนในหน้าตัดดินและลอยหน้า แบ่งตามลักษณะและชนิดของหินดังนี้

(1) พัฒนาจากหินทราย ดินมีการระบายน้ำดี สีน้ำตาล น้ำตาลปนเหลือง เหลือง น้ำตาลปนแดง เหลืองปนแดง จนถึงแดง เนื้อดินมีทรายปนอย่างชัดเจน พบเศษหินปะปนในหน้าตัดดินหรือบนผิวดิน ค่าปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด เช่น ชุดดินวังน้ำเขียว (Wk) และชุดดินภูพาน (Pu)

(2) พัฒนาจากหินทรายแปง ดินมีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดง น้ำตาลปนเหลือง เนื้อดินมีทรายแปงปนอย่างชัดเจน ค่าปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นต่างปานกลาง บางบริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากปูน ดินจะทำปฏิกริยากับกรดเกลือ บางบริเวณมีการตัดแปลงสภาพพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการทำนา เช่น ชุดดินจตุรัส (Ct) และชุดดินเทพารักษ์ (Tpr)

(3) พัฒนาจากหินดินดาน ดินมีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี สีน้ำตาล น้ำตาลปนเหลือง น้ำตาลปนแดง เหลือง หรือแดง เป็นดินเหนียว ค่าปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง เช่น ชุดดินวังสะพุง (Ws) และชุดดินมวกเหล็ก (MU)

(4) พัฒนาจากหินปูน ดินมีการระบายน้ำดี ดินลึกมาก สีดำ น้ำตาล น้ำตาลปนแดงถึงแดง บางบริเวณพบฐานของชั้นหินปูนในตอนล่างของหน้าตัดดิน ค่าปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นต่างปานกลาง อาทิ ชุดดินปากช่อง (Pc)

(5) พัฒนาจากหินบะซอลต์/แอนดีไซต์ ดินมีการระบายน้ำดี ดินตื้นถึงชั้นเศษหินถึงลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล น้ำตาลปนเหลือง น้ำตาลปนแดง เช่น ชุดดินโชคชัย (Ci) และชุดดินศรีสะเกษ (Ssk)

(6) พัฒนาจากหินอัคนีชนิดหินแกรนิต การระบายน้ำดี ดินตื้นถึงชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบถึงดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดงถึงแดง เช่น ชุดดินเลย (Lo) และชุดดินหนองมด (Nm)

ซึ่งได้แสดงรายละเอียดของชุดดินที่พบมากของจังหวัดนครราชสีมา ในภาพที่ 1 - 5

1.5 สภาพการใช้ที่ดิน

สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดนครราชสีมา จากฐานข้อมูลแผนที่สภาพการใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดนครราชสีมา

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,021,882	7.99
พื้นที่เกษตรกรรม	8,762,435	68.39
พื้นที่นา	3,806,040	29.71
พืชไร่	4,241,362	33.09
ไม้ยืนต้น	381,858	2.98
ไม้ผล	172,377	1.36
พืชสวน	32,175	0.24
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	92,013	0.73
พืชน้ำ	51	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	21,318	0.16
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	15,241	0.12
พื้นที่ป่าไม้	2,180,633	17.02
พื้นที่น้ำ	327,080	2.56
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	516,697	4.04
รวม	12,808,727	100.00

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2562

1.6 พื้นที่ชลประทาน

จังหวัดนครราชสีมามีเนื้อที่ชลประทาน 750,656.53 ไร่ (ร้อยละ 5.79 ของพื้นที่จังหวัด) กระจายอยู่ใน 23 อำเภอ มีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ 26 อ่าง มีศักยภาพในการเก็บกักน้ำได้รวม 1,215.564 ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำที่สำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำลำตะคอง มีระดับกักเก็บอยู่ที่ 314 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 26 ของน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำในจังหวัดนครราชสีมา (ตารางผนวกที่ 2 และตารางผนวกที่ 3)

1.7 เขตปฏิรูปที่ดิน

เขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีเนื้อที่ 3,883,111 ไร่ (ร้อยละ 30.32 ของพื้นที่จังหวัด) โดยอำเภอที่มีพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน มากที่สุดได้แก่ อำเภอปากช่อง อำเภอหนองบุญมาก และอำเภอครบุรี ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 4)

1.8 การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

จากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัดนครราชสีมา มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ทั้งหมดในปี 2563 จำนวน 453,719 ราย รวมพื้นที่ 6,597,810 ไร่ กิจกรรมที่มีพื้นที่ปลูกมาก ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน ยางพารา ยูคาลิปตัส ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 5)

ทะเบียนเกษตรกรพืชสมุนไพร จากฐานข้อมูลกลาง (Farmer One) ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เกษตรกรได้ขึ้นทะเบียนปลูกพืชสมุนไพรในจังหวัดนครราชสีมา พื้นที่ 1,046 ไร่ เกษตรกร 100 ราย มีพืชสมุนไพรหลัก 18 ชนิด พืชสมุนไพรที่มีการปลูกมาก ได้แก่ พริกไทย ขมิ้นชัน อบเชย ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 6)

1.9 ที่ตั้งโรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร

จังหวัดนครราชสีมา มีแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่สำคัญ จำนวน 265 แห่ง (ตารางผนวกที่ 7)

2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญพิจารณาจากพืชที่มีพื้นที่ปลูกมากและมีมูลค่าการส่งออกหรือแปรรูป โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศพืชเศรษฐกิจ 13 ชนิดพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะ ทูเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ จากพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าว กรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดระดับความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกรายจังหวัด โดยวิเคราะห์จากสภาพพื้นที่ ลักษณะของดิน ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำชลประทาน ร่วมกับการจัดการพื้นที่และลักษณะรายพืช โดยแบ่งระดับความเหมาะสม เป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง แต่พบข้อจำกัดบางประการซึ่งสามารถบริหารจัดการได้

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีข้อจำกัดบางประการของดินและน้ำ ส่งผลให้การผลิตพืชให้ผลตอบแทนต่ำ การใช้พื้นที่ต้องใช้ต้นทุนสูงในการจัดการ และมีความเสี่ยงจากน้ำท่วมและขาดน้ำ

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N)

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรก ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของจังหวัดนครราชสีมา

พืชเศรษฐกิจ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรม
1. ข้าว	3,753,759	42.84
2. มันสำปะหลัง	2,355,351	26.88
3. อ้อยโรงงาน	932,643	10.64
4. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	487,483	5.56

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

2.1 ข้าว

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีความเหมาะสมในการปลูกข้าว จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online วิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 3)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกข้าว

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 631,483 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.92 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอพิมาย 127,713 ไร่ อำเภอโชคชัย 97,538 ไร่ และอำเภอครบุรี 69,723 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,081,638 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.14 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอพิมาย 166,161 ไร่ อำเภอห้วยแถลง 149,097 ไร่ และอำเภอชุมพวง 105,595 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 3,026,791 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.38 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอโนนสูง 315,832 ไร่ อำเภอด่านขุนทด 284,294 ไร่ และอำเภอโนนไทย 225,611 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 5,924,943 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบัน

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) ในการปลูกข้าว มีเนื้อที่ 387,462 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.36 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากอยู่ในอำเภอพิมาย 97,690 ไร่ อำเภอโชคชัย 75,592 ไร่ และอำเภอครบุรี 50,231 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) ในการปลูกข้าว มีเนื้อที่ 728,259 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.33 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากอยู่ในอำเภอพิมาย 156,714 ไร่ อำเภอห้วยแถลง 102,352 ไร่ และอำเภอชุมพวง 91,965 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) ในการปลูกข้าว มีเนื้อที่ 2,494,701 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 82.42 ของพื้นที่ศักยภาพเล็กน้อย พบมากมากอยู่ในอำเภอโนนสูง 279,526 ไร่ อำเภอด่านขุนทด 219,273 ไร่ และอำเภอประทาย 193,357 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) ในการปลูกข้าว มีเนื้อที่ 143,337 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวแต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกข้าว และพื้นที่ปลูกข้าวในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ

(ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดนครราชสีมามีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 597,400 ไร่ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอห้วยแถลง 56,721 ไร่ รองลงมาได้แก่ อำเภอปักธงชัย 47,500 ไร่ อำเภอสูงเนิน 41,242 ไร่ และอำเภอพิมาย 39,470 ไร่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 244,021 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 38.64 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอพิมาย 30,023 ไร่ อำเภอโชคชัย 21,946 ไร่ และอำเภอครบุรี 19,492 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 353,379 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.67 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอห้วยแถลง 46,745 ไร่ อำเภอปักธงชัย 30,559 ไร่ และอำเภอสูงเนิน 25,771 ไร่

ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวรายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
แก่งสนามนาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	11,344 (100.00%)	26,885 (100.00%)	45,542 (100.00%)	114,993 (100.00%)	198,764 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	3,851 (33.95%)	18,780 (69.85%)	34,345 (75.41%)	15,053 (13.09%)	72,029 (36.24%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,493 (66.05%)	8,105 (30.15%)	-	-	15,598 (7.85%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,316 (100.00%)	6,218 (100.00%)	47,024 (100.00%)	72,742 (100.00%)	129,299 (100.00%)
ขามทะเลสอ	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,857 (86.16%)	5,620 (90.38%)	28,917 (61.49%)	1,088 (1.50%)	38,481 (29.76%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	459 (13.84%)	598 (9.62%)	-	-	1,057 (5.84%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,296 (100.00%)	7,057 (100.00%)	102,773 (100.00%)	94,059 (100.00%)	211,185 (100.00%)
ขามสะแกแสง	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	90,152 (87.72%)	6,029 (6.41%)	96,181 (45.54%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,296 (100.00%)	7,057 (100.00%)	-	-	14,353 (6.80%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
คง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	6,202 (100.00%)	64,311 (100.00%)	214,563 (100.00%)	119,417 (100.00%)	404,493 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	397 (6.40%)	52,036 (80.91%)	188,700 (87.95%)	15,602 (13.07%)	256,735 (63.47%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,805 (93.60%)	12,275 (19.09%)	-	-	18,080 (4.47%)
ครบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	69,723 (100.00%)	4,379 (100.00%)	25,935 (100.00%)	390,541 (100.00%)	490,578 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	50,231 (72.04%)	-	19,525 (75.28%)	1,399 (0.36%)	71,155 (14.50%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,492 (27.96%)	4,379 (100.00%)	-	-	23,871 (4.87%)
จักราช	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,193 (100.00%)	21,611 (100.00%)	100,903 (100.00%)	173,107 (100.00%)	302,814 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	248 (3.45%)	370 (1.71%)	92,211 (91.39%)	275 (0.16%)	93,104 (30.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,945 (96.55%)	21,241 (98.29%)	-	-	28,186 (9.31%)
เฉลิมพระเกียรติ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,223 (100.00%)	12,497 (100.00%)	32,044 (100.00%)	41,439 (100.00%)	93,203 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,246 (17.25%)	12,330 (98.66%)	23,450 (73.18%)	199 (0.48%)	37,225 (39.49%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,977 (82.75%)	167 (1.34%)	-	-	6,144 (6.59%)
ชุมพวง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	26,720 (100.00%)	105,595 (100.00%)	83,003 (100.00%)	183,731 (100.00%)	399,049 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	18,235 (68.24%)	91,965 (87.09%)	75,458 (90.91%)	12,186 (6.63%)	197,844 (49.58%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	8,485 (31.76%)	13,630 (12.91%)	-	-	22,115 (5.54%)
โชคชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	97,538 (100.00%)	12,242 (100.00%)	58,182 (100.00%)	171,104 (100.00%)	339,066 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	75,592 (77.50%)	-	45,915 (78.92%)	2,304 (1.35%)	123,811 (36.52%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	21,946 (22.50%)	12,242 (100.00%)	-	-	34,188 (10.08%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ด่านขุนทด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,254 (100.00%)	22,976 (100.00%)	284,294 (100.00%)	521,441 (100.00%)	835,965 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,035 (14.27%)	654 (2.85%)	219,273 (77.13%)	5,562 (1.07%)	226,524 (27.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,219 (85.73%)	22,322 (97.15%)	-	-	28,541 (3.41%)
เทพารักษ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	426 (100.00%)	-	35,786 (100.00%)	175,240 (100.00%)	211,452 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	24,440 (68.29%)	2,683 (1.53%)	27,123 (12.83%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	426 (100.00%)	-	-	-	426 (0.20%)
โนนแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	287 (100.00%)	9,821 (100.00%)	71,082 (100.00%)	22,404 (100.00%)	103,594 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	7,598 (77.36%)	61,068 (85.91%)	4,745 (21.18%)	73,411 (70.86%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	287 (100.00%)	2,223 (22.64%)	-	-	2,510 (2.42%)
โนนไทย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	6,504 (100.00%)	24,589 (100.00%)	225,611 (100.00%)	84,183 (100.00%)	340,887 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,753 (42.33%)	10,334 (42.03%)	186,613 (82.71%)	405 (0.48%)	200,105 (58.70%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,751 (57.67%)	14,255 (57.97%)	-	-	18,006 (2.06%)
โนนสูง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	4,079 (100.00%)	23,262 (100.00%)	315,832 (100.00%)	67,922 (100.00%)	411,095 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,299 (31.85%)	16,474 (70.82%)	279,526 (88.50%)	1,350 (1.99%)	298,649 (72.65%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,780 (68.15%)	6,788 (29.18%)	-	-	9,568 (2.33%)
บัวลาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	29,477 (100.00%)	26,698 (100.00%)	53,601 (100.00%)	109,776 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	24,175 (82.01%)	22,033 (82.53%)	16,663 (31.09%)	62,871 (57.27%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	5,302 (17.99%)	-	-	5,302 (4.83%)
บัวใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	15,247 (100.00%)	59,343 (100.00%)	149,232 (100.00%)	89,589 (100.00%)	313,411 (100.00%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
บัวใหญ่	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	10,431 (68.41%)	46,805 (78.87%)	125,310 (83.97%)	19,423 (21.68%)	201,969 (64.44%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,816 (31.59%)	12,538 (21.13%)	-	-	17,354 (1.93%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,639 (100.00%)	13,549 (100.00%)	41,008 (100.00%)	80,835 (100.00%)	138,031 (100.00%)
บ้านเหลื่อม	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	2,131 (15.73%)	35,811 (87.33%)	6,259 (7.74%)	44,201 (32.02%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,639 (100.00%)	11,418 (84.27%)	-	-	14,057 (10.18%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,103 (100.00%)	69,336 (100.00%)	216,393 (100.00%)	46,574 (100.00%)	334,406 (100.00%)
ประทาย	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	152 (7.23%)	63,650 (91.80%)	193,357 (89.35%)	2,730 (5.86%)	259,889 (77.72%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,951 (92.77%)	5,686 (8.20%)	-	-	7,637 (3.39%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	62,849 (100.00%)	30,559 (100.00%)	134,718 (100.00%)	251,301 (100.00%)	479,427 (100.00%)
ปรางค์ชัย	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	45,908 (73.04%)	-	107,280 (79.63%)	6,779 (2.70%)	159,967 (33.37%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,941 (26.96%)	30,559 (100.00%)	-	-	47,500 (9.91%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	1,413 (100.00%)	5,679 (100.00%)	890,073 (100.00%)	897,165 (100.00%)
ปากช่อง	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	76 (5.38%)	5,679 (100.00%)	238 (0.03%)	5,993 (0.67%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	1,337 (94.62%)	-	-	1,337 (0.15%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,645 (100.00%)	16,221 (100.00%)	86,517 (100.00%)	96,815 (100.00%)	203,198 (100.00%)
พระทองคำ	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	67,743 (78.30%)	1,086 (1.12%)	68,829 (33.87%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,645 (100.00%)	16,221 (100.00%)	-	-	19,866 (9.78%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
พิมาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	127,713 (100.00%)	166,161 (100.00%)	64,975 (100.00%)	179,162 (100.00%)	538,011 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	97,690 (76.49%)	156,714 (94.31%)	48,415 (74.51%)	4,887 (2.73%)	307,706 (57.19%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	30,023 (23.51%)	9,447 (5.69%)	-	-	39,470 (7.34%)
นครราชสีมา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	10,457 (100.00%)	72,768 (100.00%)	97,907 (100.00%)	294,898 (100.00%)	476,030 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	8,718 (83.37%)	56,159 (77.18%)	52,482 (53.60%)	1,957 (0.66%)	119,316 (25.06%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,739 (16.63%)	16,609 (22.82%)	-	-	18,348 (3.85%)
เมืองยาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	4,221 (100.00%)	14,649 (100.00%)	124,658 (100.00%)	23,212 (100.00%)	166,740 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,669 (39.54%)	14,649 (100.00%)	114,831 (92.12%)	-	131,149 (78.65%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,552 (60.46%)	-	-	-	2,552 (1.53%)
ลำทะเมนชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	6,523 (100.00%)	37,699 (100.00%)	22,991 (100.00%)	97,639 (100.00%)	164,852 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	4,171 (63.94%)	29,407 (78.00%)	16,645 (72.40%)	5,310 (5.4%)	55,533 (33.69%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,352 (36.06%)	8,292 (22.00%)	-	-	10,644 (6.46%)
วังน้ำเขียว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	4,680 (100.00%)	10,837 (100.00%)	10,255 (100.00%)	251,702 (100.00%)	277,474 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	837 (7.72%)	8,603 (83.89%)	110 (0.04%)	9,550 (3.44%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,680 (100.00%)	10,000 (92.28%)	-	-	14,680 (5.29%)
สีคิ้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	31,929 (100.00%)	19,854 (100.00%)	69,035 (100.00%)	488,738 (100.00%)	609,556 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	15,634 (48.96%)	-	64,155 (92.93%)	1,382 (0.28%)	81,171 (13.32%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,295 (51.04%)	19,854 (100.00%)	-	-	36,149 (5.93%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
สีดา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	416 (100.00%)	14,236 (100.00%)	91,654 (100.00%)	7,616 (100.00%)	113,922 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	416 (100.00%)	12,398 (87.09%)	77,814 (84.90%)	380 (4.99%)	91,008 (79.89%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	1,838 (12.91%)	-	-	1,838 (1.61%)
สูงเนิน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	51,732 (100.00%)	25,771 (100.00%)	67,550 (100.00%)	300,840 (100.00%)	445,893 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	36,261 (70.09%)	-	56,486 (83.62%)	1,229 (0.41%)	93,976 (21.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	15,471 (29.91%)	25,771 (100.00%)	-	-	41,242 (9.25%)
เสิงสาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	23,663 (100.00%)	2,800 (100.00%)	13,116 (100.00%)	211,726 (100.00%)	251,305 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	8,581 (36.26%)	2,744 (98.00%)	9,604 (73.22%)	930 (0.44%)	21,859 (8.70%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	15,082 (63.74%)	56 (2.00%)	-	-	15,138 (6.02%)
หนองบุญมาก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	18,499 (100.00%)	6,425 (100.00%)	94,147 (100.00%)	223,554 (100.00%)	342,625 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	70,174 (74.54%)	2,654 (1.19%)	72,828 (21.26%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	18,499 (100.00%)	6,425 (100.00%)	-	-	24,924 (7.27%)
ห้วยแถลง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	10,065 (100.00%)	149,097 (100.00%)	67,685 (100.00%)	104,746 (100.00%)	331,593 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	89 (0.88%)	102,352 (68.65%)	48,687 (71.93%)	2,139 (2.04%)	153,267 (46.22%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	9,976 (95.65%)	46,745 (31.35%)	-	-	56,721 (4.80%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	631,483 (100.00%)	1,081,638 (100.00%)	3,026,791 (100.00%)	5,924,943 (100.00%)	10,664,855 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	387,462 (61.36%)	728,259 (67.33%)	2,494,701 (82.42%)	143,337 (2.42%)	3,753,759 (35.20%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	244,021 (38.64%)	353,379 (32.67%)	-	-	597,400 (5.60%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกข้าว คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (S3) 69,696 ไร่ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (S3) 69,436 ไร่ และพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (N) 15,132 ไร่ แต่เนื่องจากนโยบายของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการข้าวต้องการรักษาคุณภาพผลผลิตข้าว ดังนั้นจึงควรพิจารณาปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว

อำเภอ	อ้อยโรงงาน (ไร่)			มันสำปะหลัง (ไร่)			ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม	S3	N	รวม
แก้งสนามนาง	5,508	-	5,508	785	-	785	-	-	-
ขามทะเลสอ	-	-	-	70	-	70	-	89	89
ขามสะแกแสง	2,845	-	2,845	905	-	905	-	377	377
คง	359	-	359	1,773	-	1,773	-	7	7
ครบุรี	5,018	-	5,018	3,830	-	3,830	-	56	56
จักราช	2,479	-	2,479	4,290	-	4,290	-	-	-
เฉลิมพระเกียรติ	1,342	-	1,342	119	-	119	-	18	18
ชุมพวง	55	-	55	3,272	-	3,272	-	-	-
โชคชัย	1,567	-	1,567	4,693	-	4,693	-	34	34
ด่านขุนทด	5,898	-	5,898	6,746	-	6,746	-	1,825	1,825
เทพารักษ์	288	-	288	110	-	110	-	-	-
โนนแดง	-	-	-	60	-	60	-	-	-
โนนไทย	2,600	-	2,600	2,481	-	2,481	-	3,585	3,585
โนนสูง	514	-	514	394	-	394	-	16	16
บัวลาย	-	-	-	370	-	370	-	-	-
บัวใหญ่	335	-	335	413	-	413	-	-	-
บ้านเหลื่อม	2,631	-	2,631	1,457	-	1,457	-	7	7
ประทาย	-	-	-	114	-	114	-	-	-
ปักธงชัย	3,163	-	3,163	5,960	-	5,960	-	490	490
ปากช่อง	-	-	-	-	-	-	-	114	114
พระทองคำ	5,233	-	5,233	3,636	-	3,636	-	1,021	1,021

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ	อ้อยโรงงาน (ไร่)			มันสำปะหลัง (ไร่)			ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม	S3	N	รวม
พิจาย	10,231	-	10,231	884	-	884	-	5	5
เมืองนครราชสีมา	207	-	207	2,562	-	2,562	-	285	285
เมืองยาง	15	-	15	1	-	1	-	-	-
ลำทะเมนชัย	397	-	397	2,047	-	2,047	-	-	-
วังน้ำเขียว	474	-	474	874	-	874	-	1,920	1,920
สีคิ้ว	1,466	-	1,466	6,243	-	6,243	-	1,807	1,807
สีดา	-	-	-	15	-	15	-	-	-
สูงเนิน	2,023	-	2,023	6,822	-	6,822	-	3,260	3,260
เสิงสาง	3,756	-	3,756	3,547	-	3,547	-	115	115
หนองบุญมาก	10,900	-	10,900	1,257	-	1,257	-	20	20
ห้วยแถลง	392	-	392	3,706	-	3,706	-	81	81
รวม	69,696	-	69,696	69,436	-	69,436	-	15,132	15,132

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกข้าวในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกข้าวในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกข้าว ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่ในอำเภอพิจาย อำเภอโชคชัย อำเภอครบุรี เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกข้าวในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกข้าว เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง และแหล่งน้ำ โดยกระจายอยู่ในอำเภอพิจาย อำเภอห้วยแถลง อำเภอชุมพวง เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าโครงการปรับเปลี่ยนการผลิต เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.2 มัณสำปะหลัง

มัณสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครราชสีมาลำดับที่ 2 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online วิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมัณสำปะหลัง

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 112,001 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.05 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 75,164 ไร่ อำเภอโชคชัย 7,719 ไร่ และอำเภอด่านขุนทด 6,252 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 4,905,563 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.00 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอด่านขุนทด 567,566 ไร่ อำเภอสีคิ้ว 472,980 ไร่ และอำเภอปากช่อง 416,534 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 710,450 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.66 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 243,080 ไร่ อำเภอวังน้ำเขียว 140,922 ไร่ และอำเภอครบุรี 89,277 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 4,935,846 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกมัณสำปะหลังในปัจจุบัน

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) ในการปลูกมัณสำปะหลัง มีเนื้อที่ 24,776 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.12 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 14,656 ไร่ อำเภอโชคชัย 3,495 ไร่ และอำเภอด่านขุนทด 1,521 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) ในการปลูกมัณสำปะหลัง มีเนื้อที่ 2,095,036 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.71 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากอยู่ในอำเภอด่านขุนทด 287,098 ไร่ อำเภอสีคิ้ว 214,109 ไร่ และอำเภอครบุรี 171,540 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) ในการปลูกมัณสำปะหลัง มีเนื้อที่ 228,182 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.13 ของพื้นที่ศักยภาพเล็กน้อย พบมากอยู่ในอำเภออำเภอครบุรี 24,379 ไร่ อำเภอหนองบุญมาก 33,059 ไร่ และอำเภอเสิงสาง 26,875 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) ในการปลูกมัณสำปะหลัง มีเนื้อที่ 7,357 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมัณสำปะหลังแต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกมัณสำปะหลัง และพื้นที่ปลูกมัณสำปะหลังในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 2,897,752 ไร่ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปากช่อง 437,148 ไร่ รองลงมาได้แก่ อำเภออำเภอด่านขุนทด 285,199 ไร่ อำเภอสีคิ้ว 259,288 ไร่ และอำเภอปักธงชัย 138,609 ไร่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 87,225 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 77.88 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอปากช่อง 60,508 ไร่ อำเภอด่านขุนทด 4,731 ไร่ และอำเภอโชคชัย 4,224 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 2,810,527 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.29 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอปากช่อง 376,640 ไร่ อำเภอด่านขุนทด 280,468 ไร่ และอำเภอสีคิ้ว 258,871 ไร่

ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของไม้ส่าปะหลังรายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
แก้งสนามนาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	33 (100.00%)	106,545 (100.00%)	783 (100.00%)	91,408 (100.00%)	198,769 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	31 (93.94%)	41,250 (38.72%)	783 (100.00%)	-	42,064 (21.16%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2 (6.06%)	65,295 (61.28%)	-	-	65,297 (32.85%)
ขามทะเลสอ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	534 (100.00%)	80,087 (100.00%)	2,393 (100.00%)	46,295 (100.00%)	129,309 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	106 (19.85%)	48,956 (61.13%)	1,346 (56.25%)	-	50,408 (38.98%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	428 (80.15%)	31,131 (38.87%)	-	-	31,559 (24.41%)
ขามสะแกแสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	58,160 (100.00%)	912 (100.00%)	152,121 (100.00%)	211,193 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	28,829 (49.57%)	912 (100.00%)	-	29,741 (14.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	29,331 (50.43%)	-	-	29,331 (13.89%)
คง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	98,359 (100.00%)	1,860 (100.00%)	304,183 (100.00%)	404,402 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	45,941 (46.71%)	1,860 (100.00%)	-	47,801 (11.82%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	52,418 (53.29%)	-	-	52,418 (12.96%)
ครบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,895 (100.00%)	267,005 (100.00%)	89,277 (100.00%)	130,393 (100.00%)	490,570 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,227 (31.51%)	171,540 (64.25%)	46,844 (52.47%)	2,148 (1.65%)	221,759 (45.20%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,668 (68.49%)	95,465 (35.75%)	-	-	98,133 (26.01%)
จักราช	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	189,92 (100.00%)	4,386 (100.00%)	108,511 (100.00%)	302,817 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	76,710 (40.39%)	4,386 (100.00%)	-	81,096 (26.78%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	113,210 (59.61%)	-	-	113,210 (37.39%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เฉลิมพระเกียรติ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	41,829	354	51,029	93,212
			(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	20,677	354	-	21,031
			(49.43%)	(100.00%)		(22.56%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	21,152	-	-	21,152
			(50.57%)			(22.69%)
ชุมพวง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,604	178,120	3,261	214,070	399,055
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	782	77,759	3,261	-	81,802
		(21.70%)	(43.66%)	(100.00%)		(20.50%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,822	100,361	-	-	103,183
		(78.30%)	(56.34%)			(25.86%)
โชคชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,719	148,614	22,850	159,865	339,048
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	3,495	78,904	14,255	-	96,654
		(45.28%)	(53.09%)	(62.39%)		(28.51%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,224	69,710	-	-	73,934
		(54.72%)	(46.91%)			(21.81%)
ด่านขุนทด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	6,252	567,566	10,574	251,540	835,932
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,521	287,098	10,443	-	299,062
		(24.33%)	(50.58%)	(98.76%)		(35.78%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,731	280,468	-	-	285,199
		(75.67%)	(49.42%)			(34.12%)
เทพารักษ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	167,417	4,358	39,686	211,461
			(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	80,511	4,358	-	84,869
			(48.09%)	(100.00%)		(40.13%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	86,906	-	-	86,906
			(51.91%)			(41.10%)
โนนแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	24,628	63	78,910	103,601
			(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	2,290	63	-	2,353
			(9.30%)	(100.00%)		(2.72%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	22,338	-	-	22,338
			(90.70%)			(21.56%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
โนนไทย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	404 (100.00%)	105,213 (100.00%)	4,373 (100.00%)	230,962 (100.00%)	340,952 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	404 (100.00%)	34,057 (32.37%)	4,373 (100.00%)	-	38,834 (11.39%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	71,156 (67.63%)	-	-	71,156 (20.87%)
โนนสูง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	64,672 (100.00%)	557 (100.00%)	345,874 (100.00%)	411,103 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	12,083 (18.68%)	557 (100.00%)	-	12,640 (3.07%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	52,589 (81.32%)	-	-	52,589 (12.79%)
บัวลาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	48,886 (100.00%)	369 (100.00%)	60,521 (100.00%)	109,776 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	17,556 (35.91%)	369 (100.00%)	-	17,925 (16.33%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	31,330 (64.09%)	-	-	31,330 (28.54%)
บัวใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	84,743 (100.00%)	411 (100.00%)	228,258 (100.00%)	313,412 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	33,353 (39.36%)	411 (100.00%)	-	33,764 (10.77%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	51,390 (60.64%)	-	-	51,390 (16.40%)
บ้านเหลื่อม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	74,647 (100.00%)	1,459 (100.00%)	61,962 (100.00%)	138,068 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	35,991 (48.21%)	1,459 (100.00%)	-	37,450 (27.12%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	38,656 (51.79%)	-	-	38,656 (28.00%)
ประทาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,796 (100.00%)	47,085 (100.00%)	113 (100.00%)	283,527 (100.00%)	334,521 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	17 (0.45%)	1,974 (4.19%)	113 (100.00%)	-	2,104 (0.63%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,779 (99.55%)	45,111 (95.81%)	-	-	48,890 (14.61%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ปักธงชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,294 (100.00%)	221,981 (100.00%)	20,557 (100.00%)	234,171 (100.00%)	478,003 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	258 (19.94%)	84,408 (38.02%)	7,269 (35.36%)	891 (0.38%)	92,826 (19.42%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,036 (80.06%)	137,573 (61.98%)	-	-	138,609 (29.00%)
ปากช่อง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	75,164 (100.00%)	416,534 (100.00%)	243,080 (100.00%)	162,451 (100.00%)	897,229 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	14,656 (19.50%)	39,894 (9.58%)	12,832 (5.28%)	694 (0.43%)	68,076 (7.57%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	60,508 (80.50%)	376,640 (90.42%)	-	-	437,148 (48.72%)
พระทองคำ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	110,161 (100.00%)	4,134 (100.00%)	88,896 (100.00%)	203,191 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	51,350 (46.61%)	4,134 (100.00%)	-	55,484 (27.31%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	58,811 (53.39%)	-	-	58,811 (28.94%)
พิมาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	116 (100.00%)	157,757 (100.00%)	1,049 (100.00%)	379,223 (100.00%)	538,145 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	23 (19.83%)	57,986 (36.76%)	1,049 (100.00%)	-	59,058 (10.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	93 (80.17%)	99,771 (63.24%)	-	-	99,864 (18.56%)
เมืองนครราชสีมา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	202,691 (100.00%)	2,941 (100.00%)	270,401 (100.00%)	476,033 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	75,985 (37.49%)	2,930 (99.63%)	-	78,91 (16.58%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	126,706 (62.51%)	-	-	126,706 (26.62%)
เมืองยาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	403 (100.00%)	7,981 (100.00%)	30 (100.00%)	158,333 (100.00%)	166,747 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	541 (6.78%)	30 (100.00%)	-	571 (0.34%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	403 (100.00%)	7,440 (93.22%)	-	-	7,843 (4.70%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ลำทะเมนชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	741 (100.00%)	99,833 (100.00%)	2,040 (100.00%)	62,204 (100.00%)	164,818 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	644 (86.91%)	52,546 (52.63%)	2,040 (100.00%)	-	55,230 (33.51%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	97 (13.09%)	47,287 (47.37%)	-	-	47,384 (28.75%)
วังน้ำเขียว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,853 (100.00%)	82,641 (100.00%)	140,922 (100.00%)	50,057 (100.00%)	277,473 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	914 (23.72%)	14,471 (17.51%)	15,225 (10.80%)	2,251 (4.50%)	32,861 (11.84%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,939 (76.28%)	68,170 (82.49%)	-	-	71,109 (25.63%)
สีคิ้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	662 (100.00%)	472,980 (100.00%)	31,992 (100.00%)	103,992 (100.00%)	609,62 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	245 (37.01%)	214,109 (45.27%)	13,871 (43.36%)	1,217 (1.17%)	229,442 (37.64%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	417 (62.99%)	258,871 (54.73%)	-	-	259,288 (42.53%)
สีดา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	9,463 (100.00%)	27 (100.00%)	104,447 (100.00%)	113,937 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	1,228 (12.98%)	27 (100.00%)	-	1,255 (1.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	8,235 (87.02%)	-	-	8,235 (7.23%)
สูงเนิน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,267 (100.00%)	302,339 (100.00%)	10,938 (100.00%)	129,350 (100.00%)	445,894 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	321 (9.83%)	135,639 (44.86%)	9,000 (82.28%)	156 (0.12%)	145,116 (32.54%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,946 (90.17%)	166,700 (55.14%)	-	-	169,646 (38.05%)
เสิงสาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	266 (100.00%)	169,155 (100.00%)	45,960 (100.00%)	35,925 (100.00%)	251,306 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	33 (12.41%)	104,882 (62.00%)	26,875 (58.47%)	-	131,790 (52.44%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	233 (87.59%)	64,273 (38.00%)	-	-	64,506 (25.67%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
หนองบุญมาก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	175,249 (100.00%)	54,732 (100.00%)	112,662 (100.00%)	342,643 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	135,888 (77.54%)	33,059 (60.40%)	-	168,947 (49.31%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	39,361 (22.46%)	-	-	39,361 (11.49%)
ห้วยแถลง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	123,302 (100.00%)	3,693 (100.00%)	204,620 (100.00%)	331,615 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	30,631 (24.84%)	3,693 (100.00%)	-	34,324 (10.35%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	92,671 (75.16%)	-	-	92,671 (27.95%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	112,001 (100.00%)	4,905,563 (100.00%)	710,450 (100.00%)	4,935,846 (100.00%)	10,663,860 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	24,776 (22.12%)	2,095,036 (42.71%)	228,182 (32.12%)	7,357 (0.15%)	2,355,351 (22.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	87,225 (77.88%)	2,810,527 (57.29%)	-	-	2,897,752 (27.17%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกมันสำปะหลัง คือ พื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 500,947 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 59,726 ไร่ พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (S3+N) 24,733 ไร่ และพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (S3+N) 17,517 ไร่ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมันสำปะหลัง

อำเภอ	ข้าว (ไร่)			ยางพารา (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
แก้งสนามนาง	5,993	12,485	18,478	75	-	75
ขามทะเลสอ	7,601	1,017	8,618	240	-	240
ขามสะแกแสง	6,359	3,938	10,297	5	-	5
คง	10,668	11,949	22,617	145	-	145
ครบุรี	3,837	639	4,476	9,701	-	9,701
จักราช	16,814	275	17,089	680	-	680
เฉลิมพระเกียรติ	1,571	200	1,771	232	-	232
ชุมพวง	32,695	7,894	40,588	368	-	368
โชคชัย	8,965	1,697	10,662	712	-	712
ด่านขุนทด	58,484	4,760	63,244	4,325	-	4,325
เทพารักษ์	12,976	1,222	14,198	1,159	-	1,159
โนนแดง	3,833	4,762	8,594	-	-	-
โนนไทย	20,287	406	20,693	10	-	10
โนนสูง	21,371	1,355	22,726	-	-	-
บัวลาย	1,179	12,301	13,481	64	-	64
บัวใหญ่	9,228	15,485	24,713	393	-	393
บ้านเหลื่อม	3,967	5,670	9,637	686	-	686
ประทาย	15,335	2,740	18,075	31	-	31
ปักธงชัย	17,495	6,787	24,282	1,020	-	1,020
ปากช่อง	5,700	184	5,884	1,081	-	1,081
พระทองคำ	11,223	1,048	12,271	88	-	88
พิมาย	8,613	1,481	10,094	2,846	-	2,846
เมืองนครราชสีมา	9,043	1,964	11,007	369	-	369
เมืองยาง	3,352	-	3,352	-	-	-
ลำทะเมนชัย	9,130	3,660	12,790	-	-	-
วังน้ำเขียว	971	11	982	593	-	593
สีคิ้ว	35,952	1,264	37,216	2,178	-	2,178
สีดา	3,136	372	3,508	21	-	21
สูงเนิน	20,486	1,205	21,691	2,059	-	2,059
เสิงสาง	694	130	823	27,767	-	27,767
หนองบุญมาก	3,175	10	3,184	2,160	-	2,160
ห้วยแถลง	21,759	2,147	23,906	717	-	717
รวม	391,891	109,056	500,947	59,726	-	59,726

ตารางที่ 6 (ต่อ)

อำเภอ	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)			อ้อยโรงงาน (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
แก้งสนามนาง	-	-	-	858	-	858
ขามทะเลสอ	222	-	222	-	-	-
ขามสะแกแสง	84	-	84	-	-	-
คง	7	-	7	1,223	-	1,223
ครบุรี	31	-	31	4,972	-	4,972
จักราช	-	-	-	761	-	761
เฉลิมพระเกียรติ	24	-	24	715	-	715
ชุมพวง	-	-	-	1,342	-	1,342
โชคชัย	-	-	-	411	-	411
ด่านขุนทด	6,521	3	6,524	12	-	12
เทพารักษ์	4,709	-	4,709	67	-	67
โนนแดง	-	-	-	51	-	51
โนนไทย	-	-	-	-	-	-
โนนสูง	-	-	-	198	-	198
บัวลาย	-	-	-	1,071	-	1,071
บัวใหญ่	-	-	-	551	-	551
บ้านเหลื่อม	8	-	8	286	-	286
ประทาย	-	-	-	-	-	-
ปักธงชัย	179	-	179	1,111	-	1,111
ปากช่อง	3,455	1	3,456	1,517	2	1,519
พระทองคำ	56	-	56	1,564	-	1,564
พิมาย	-	-	-	28	-	28
เมืองนครราชสีมา	32	-	32	-	-	-
เมืองยาง	-	-	-	-	-	-
ลำทะเมนชัย	-	-	-	-	-	-
วังน้ำเขียว	965	-	965	84	-	84
สีคิ้ว	6,337	2	6,339	263	-	263
สีดา	-	-	-	-	-	-
สูงเนิน	2,094	3	2,097	18	-	18
เสิงสาง	-	-	-	412	-	412
หนองบุญมาก	-	-	-	-	-	-
ห้วยแถลง	-	-	-	-	-	-
รวม	24,725	8	24,733	17,516	2	17,517

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังต่อไป เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกมันสำปะหลังซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่อำเภอปากช่อง อำเภอโชคชัย อำเภอด่านขุนทด และอำเภอครบุรี เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกมันสำปะหลัง เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง และแหล่งน้ำ โดยกระจายอยู่ในอำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอครบุรี และอำเภอหนองบุญมาก เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการปรับเปลี่ยนการผลิต เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.3 อ้อยโรงงาน

อ้อยโรงงานเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครราชสีมาในลำดับที่ 3 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online วิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ดังนี้

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 32,529 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.30 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอโชคชัย 7,130 ไร่ อำเภอปักธงชัย 6,169 ไร่ และอำเภอพิมาย 5,462 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 4,857,771 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.57 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอด่านขุนทด 556,187 ไร่ อำเภอสีคิ้ว 473,916 ไร่ และอำเภอปากช่อง 452,472 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 925,932 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.68 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 281,999 ไร่ อำเภอวังน้ำเขียว 143,237 ไร่ และอำเภอครบุรี 103,997 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 4,847,415 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในปัจจุบัน

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) ในการปลูกอ้อยโรงงาน มีเนื้อที่ 1,266 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.89 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากอยู่ในอำเภอด่านขุนทด 400 ไร่ อำเภอพิมาย 211 ไร่ และอำเภอโชคชัย 196 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) ในการปลูกอ้อยโรงงาน มีเนื้อที่ 753,473 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.51 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากอยู่ในอำเภอจักราช 74,768 ไร่ อำเภอด่านขุนทด 66,924 ไร่ และอำเภอสีคิ้ว 64,762 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) ในการปลูกอ้อยโรงงาน มีเนื้อที่ 177,599 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.18 ของพื้นที่ศักยภาพเล็กน้อย พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 44,869 ไร่ อำเภอวังน้ำเขียว 20,435 ไร่ และอำเภอหนองบุญมาก 15,531 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) ในการปลูกข้าว มีเนื้อที่ 305 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกอ้อยโรงงานแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน และพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 4,135,561 ไร่ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอด่านขุนทด 492,660 ไร่ รองลงมาได้แก่ อำเภอสีคิ้ว 409,819 ไร่ อำเภอปากช่อง 393,256 ไร่ และอำเภอสูงเนิน 281,150 ไร่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 31,263 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 96.11 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอโชคชัย 6,934 ไร่ อำเภอปักธงชัย 6,049 ไร่ และอำเภอพิมาย 5,251 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 4,104,298 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 84.49 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอด่านขุนทด 489,263 ไร่ อำเภอสีคิ้ว 409,154 ไร่ และอำเภอปากช่อง 393,256 ไร่

ตารางที่ 7 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของอ้อยโรงงานรายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
แก้งสนามนาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	11 (100.00%)	109,539 (100.00%)	9,541 (100.00%)	79,664 (100.00%)	198,755 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	11 (100.00%)	35,110 (32.05%)	6,388 (66.95%)	-	41,509 (20.88%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	74,429 (67.95%)	-	-	74,429 (37.45%)
ขามทะเลสอ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	533 (100.00%)	76,271 (100.00%)	1,907 (100.00%)	50,597 (100.00%)	129,308 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	221 (0.29%)	-	-	221 (0.17%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	533 (100.00%)	76,050 (99.71%)	-	-	76,583 (59.23%)
ขามสะแกแสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	59,336 (100.00%)	4,395 (100.00%)	147,419 (100.00%)	211,150 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	24,192 (40.77%)	4,394 (99.98%)	-	28,586 (13.54%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	35,144 (59.23%)	-	-	35,144 (16.64%)
คง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	93,767 (100.00%)	5,721 (100.00%)	304,977 (100.00%)	404,465 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	22,061 (23.53%)	2,716 (47.47%)	-	24,777 (6.13%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	71,706 (76.47%)	-	-	71,706 (17.73%)
ครบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,980 (100.00%)	258,039 (100.00%)	103,997 (100.00%)	124,561 (100.00%)	490,577 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	169 (4.25%)	23,354 (9.25%)	18,652 (14.94%)	-	42,175 (8.60%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,811 (95.75%)	234,685 (90.75%)	-	-	238,496 (48.62%)
จักราช	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	198,842 (100.00%)	3,973 (100.00%)	100,031 (100.00%)	302,846 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	74,768 (38.00%)	3,260 (82.00%)	-	78,028 (26.00%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	124,074 (62.00%)	-	-	124,074 (40.97%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เฉลิมพระเกียรติ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	34,363 (100.00%)	3,722 (100.00%)	55,128 (100.00%)	93,213 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	3,611 (10.51%)	2,057 (55.27%)	-	5,668 (6.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	30,752 (89.49%)	-	-	30,752 (32.99%)
ชุมพวง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,212 (100.00%)	177,268 (100.00%)	9,423 (100.00%)	211,226 (100.00%)	399,129 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	12,122 (6.84%)	1,659 (17.61%)	-	13,781 (3.45%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,212 (100.00%)	165,146 (93.16%)	-	-	166,358 (41.68%)
โชคชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,130 (100.00%)	145,075 (100.00%)	22,192 (100.00%)	164,655 (100.00%)	339,052 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	196 (2.75%)	19,220 (13.25%)	4,081 (18.39%)	-	23,497 (6.93%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,934 (97.25%)	125,855 (86.75%)	-	-	132,789 (39.16%)
ด่านขุนทด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,797 (100.00%)	556,187 (100.00%)	26,459 (100.00%)	249,548 (100.00%)	835,991 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	400 (10.53%)	66,924 (12.03%)	6,075 (22.96%)	-	73,399 (8.78%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,397 (89.47%)	489,263 (87.97%)	-	-	492,660 (58.93%)
เทพารักษ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	159,077 (100.00%)	12,983 (100.00%)	39,375 (100.00%)	211,435 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	19,521 (12.27%)	353 (2.72%)	-	19,874 (9.40%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	139,556 (87.73%)	-	-	139,556 (66.00%)
โนนแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	12,283 (100.00%)	12,164 (100.00%)	79,154 (100.00%)	103,601 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	4 (0.03%)	51 (0.42%)	-	55 (0.05%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	12,279 (99.97%)	-	-	12,279 (11.85%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
โนนไทย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	99,843 (100.00%)	3,841 (100.00%)	237,329 (100.00%)	341,013 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	5,176 (5.18%)	2,667 (69.44%)	-	7,843 (2.30%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	94,667 (94.82%)	-	-	94,667 (27.76%)
โนนสูง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	46,511 (100.00%)	8,964 (100.00%)	355,583 (100.00%)	411,058 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	7,197 (15.47%)	827 (9.23%)	-	8,024 (1.95%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	39,314 (84.53%)	-	-	39,314 (9.56%)
บัวลาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	18,895 (100.00%)	28,966 (100.00%)	61,914 (100.00%)	109,775 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	531 (2.81%)	1,096 (3.78%)	-	1,627 (1.48%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	18,364 (97.19%)	-	-	18,364 (16.73%)
บัวใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	103 (100.00%)	75,785 (100.00%)	13,170 (100.00%)	224,353 (100.00%)	313,411 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	103 (100.00%)	8,774 (11.58%)	822 (6.24%)	-	9,699 (3.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	67,011 (88.42%)	-	-	67,011 (21.38%)
บ้านเหลื่อม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	70,353 (100.00%)	7,996 (100.00%)	59,698 (100.00%)	138,047 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	24,929 (35.43%)	2,970 (37.14%)	-	27,899 (20.21%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	45,424 (64.57%)	-	-	45,424 (32.90%)
ประทาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	110 (100.00%)	55,103 (100.00%)	2,937 (100.00%)	276,376 (100.00%)	334,526 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	100 (0.18%)	-	-	100 (0.03%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	110 (100.00%)	55,003 (99.82%)	-	-	55,113 (16.47%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ปักธงชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	6,169 (100.00%)	205,210 (100.00%)	35,354 (100.00%)	231,260 (100.00%)	477,993 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	120 (1.95%)	35,253 (17.18%)	4,547 (12.86%)	-	39,920 (8.35%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,049 (98.05%)	169,957 (82.82%)	-	-	176,006 (36.82%)
ปากช่อง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	452,472 (100.00%)	281,999 (100.00%)	162,757 (100.00%)	897,228 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	59,216 (13.09%)	44,869 (15.91%)	303 (0.19%)	104,388 (11.63%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	393,256 (86.91%)	-	-	393,256 (43.83%)
พระทองคำ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	101,504 (100.00%)	13,556 (100.00%)	88,141 (100.00%)	203,201 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	25,091 (24.72%)	6,848 (50.52%)	-	31,939 (15.72%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	76,413 (75.28%)	-	-	76,413 (37.60%)
พิมาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	5,462 (100.00%)	154,371 (100.00%)	12,615 (100.00%)	365,650 (100.00%)	538,098 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	211 (3.86%)	46,772 (30.30%)	12,614 (99.99%)	-	59,597 (11.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,251 (96.14%)	107,599 (69.70%)	-	-	112,850 (20.97%)
เมืองนครราชสีมา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	201,092 (100.00%)	2,660 (100.00%)	272,281 (100.00%)	476,033 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	9,796 (4.87%)	206 (7.74%)	-	10,002 (2.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	191,296 (95.13%)	-	-	191,296 (40.19%)
เมืองยาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	8,418 (100.00%)	15 (100.00%)	158,314 (100.00%)	166,747 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	73 (0.87%)	15 (100.00%)	-	88 (0.05%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	8,345 (99.13%)	-	-	8,345 (5.00%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ลำทะเมนชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	98,454 (100.00%)	502 (100.00%)	65,900 (100.00%)	164,856 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	7,853 (7.98%)	502 (100.00%)	-	8,355 (5.07%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	90,601 (92.02%)	-	-	90,601 (54.96%)
วังน้ำเขียว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	87,534 (100.00%)	143,237 (100.00%)	46,694 (100.00%)	277,465 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	18,630 (21.28%)	20,435 (14.27%)	2 (-)	39,067 (14.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	68,904 (78.72%)	-	-	68,904 (24.83%)
สีคิ้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	665 (100.00%)	473,916 (100.00%)	32,530 (100.00%)	102,519 (100.00%)	609,630 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	64,762 (13.67%)	2,187 (6.72%)	-	66,949 (10.98%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	665 (100.00%)	409,154 (86.33%)	-	-	409,819 (67.22%)
สีดา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	4 (100.00%)	11,570 (100.00%)	1,263 (100.00%)	101,101 (100.00%)	113,938 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	40 (0.35%)	-	-	40 (0.04%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4 (100.00%)	11,530 (99.65%)	-	-	11,534 (10.12%)
สูงเนิน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,065 (100.00%)	309,496 (100.00%)	6,429 (100.00%)	126,775 (100.00%)	445,765 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	31,411 (10.15%)	2,241 (34.86%)	-	33,652 (7.55%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,065 (100.00%)	278,085 (89.85%)	-	-	281,150 (63.07%)
เสิงสาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	266 (100.00%)	167,529 (100.00%)	48,207 (100.00%)	35,304 (100.00%)	251,306 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	34 (12.78%)	13,802 (8.24%)	9,084 (18.84%)	-	22,920 (9.12%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	232 (87.22%)	153,727 (91.76%)	-	-	153,959 (61.26%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
หนองบุญมาก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	190,933 (100.00%)	64,823 (100.00%)	86,805 (100.00%)	342,561 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	28,490 (14.92%)	15,531 (23.96%)	-	44,021 (12.85%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	162,443 (85.08%)	-	-	162,443 (47.42%)
ห้วยแถลง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	23 (100.00%)	148,736 (100.00%)	391 (100.00%)	182,327 (100.00%)	331,477 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	23 (100.00%)	64,470 (43.35%)	391 (100.00%)	-	64,884 (19.57%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	84,266 (56.65%)	-	-	84,266 (17.04%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	32,529 (100.00%)	4,857,771 (100.00%)	925,932 (100.00%)	4,847,415 (100.00%)	10,663,647 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	1,266 (3.89%)	753,473 (15.51%)	177,599 (19.18%)	305 (0.01%)	932,643 (8.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	31,263 (96.11%)	4,104,298 (84.49%)	-	-	4,135,561 (38.78%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงานคือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 482,998 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 59,031 ไร่ และพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (S3) 9,844 ไร่ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตอ้อยโรงงาน

อำเภอ	ข้าว (ไร่)			ยางพารา (ไร่)			ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม	S3	N	รวม
แก่งสนามนาง	6,149	10,813	16,962	75	-	75	-	-	-
ขามทะเลสอ	7,534	979	8,513	240	-	240	222	-	222
ขามสะแกแสง	6,633	3,906	10,539	5	-	5	84	-	84
คง	13,107	10,970	24,077	145	-	145	7	-	7
ครบุรี	3,838	51	3,889	9,425	-	9,425	5	-	5
จักราช	17,052	10	17,062	680	-	680	-	-	-
เฉลิมพระเกียรติ	1,089	105	1,194	232	-	232	24	-	24
ชุมพวง	36,280	4,901	41,181	387	-	387	-	-	-
โชคชัย	8,506	1,585	10,091	712	-	712	-	-	-
ด่านขุนทด	59,670	3,047	62,717	4,324	-	4,324	1,620	-	1,620
เทพารักษ์	13,567	646	14,213	887	-	887	1,169	-	1,169
โนนแดง	3,824	821	4,645	-	-	-	-	-	-
โนนไทย	20,170	139	20,309	10	-	10	-	-	-
โนนสูง	16,683	-	16,683	-	-	-	-	-	-
บัวลาย	1,142	4,042	5,184	-	-	-	-	-	-
บัวใหญ่	12,930	12,698	25,628	350	-	350	-	-	-
บ้านเหลื่อม	4,015	3,929	7,944	686	-	686	-	-	-
ประทาย	20,322	1,918	22,240	31	-	31	-	-	-
ปักธงชัย	17,719	2,806	20,525	1,020	-	1,020	39	-	39
ปากช่อง	5,700	23	5,723	1,081	-	1,081	-	-	-
พระทองคำ	11,213	566	11,779	28	-	28	56	-	56
พิมาย	7,926	1,480	9,406	2,846	-	2,846	-	-	-
เมืองนครราชสีมา	9,043	1,646	10,689	369	-	369	32	-	32
เมืองยาง	3,358	-	3,358	-	-	-	-	-	-
ลำทะเมนชัย	9,118	3,636	12,754	-	-	-	-	-	-
วังน้ำเขียว	1,048	11	1,059	593	-	593	-	-	-
สีคิ้ว	36,647	1,247	37,894	2,163	-	2,163	4,492	-	4,492
สีดา	5,613	23	5,636	93	-	93	-	-	-
สูงเนิน	21,271	1,145	22,416	2,059	-	2,059	2,094	-	2,094
เสิงสาง	694	73	767	27,712	-	27,712	-	-	-
หนองบุญมาก	3,787	10	3,797	2,159	-	2,159	-	-	-
ห้วยแถลง	21,977	2,147	24,124	717	-	717	-	-	-
รวม	407,625	75,373	482,998	59,031	-	59,031	9,844	-	9,844

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกอ้อยโรงงานต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกอ้อยโรงงานในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่างๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกอ้อยโรงงาน ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกอ้อยโรงงานที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่ในอำเภอโชคชัย อำเภอปักธงชัย อำเภอพิมาย เป็นต้น

พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกอ้อยโรงงาน เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง และแหล่งน้ำ โดยกระจายอยู่ในอำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว และอำเภอปากช่อง เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการปรับเปลี่ยนการผลิต เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.4 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครราชสีมาในลำดับที่ 4 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online วิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 พื้นที่ดังนี้

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 16,866 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.16 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอพิมาย 5,185 ไร่ อำเภอปักธงชัย 4,971 ไร่ และอำเภอโชคชัย 2,936 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 4,180,129 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.58 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 520,810 ไร่ อำเภอด่านขุนทด 489,602 ไร่ และอำเภอสีคิ้ว 407,417 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 1,369,710 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.29 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 214,870 ไร่ อำเภอวังน้ำเขียว 142,265 ไร่ และอำเภอครบุรี 101,204 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 4,733,584 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปัจจุบัน

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 585 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.47 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากอยู่ในอำเภอด่านขุนทด 507 ไร่ และอำเภอปักธงชัย 78 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 350,214 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.38 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 96,320 ไร่ อำเภอด่านขุนทด 81,947 ไร่ และอำเภอสีคิ้ว 40,664 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 100,182 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.31 ของพื้นที่ศักยภาพเล็กน้อย พบมากอยู่ในอำเภอปากช่อง 41,060 ไร่ อำเภอวังน้ำเขียว 30,674 ไร่ และอำเภอสีคิ้ว 8,625 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 36,502 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 3,846,196 ไร่ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปากช่อง 424,490 ไร่ รongลงมา ได้แก่ อำเภอด่านขุนทด 409,394 ไร่ อำเภอสีคิ้ว 366,755 ไร่ และอำเภอครบุรี 253,184 ไร่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 16,281 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 96.53 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอพิมาย 5,185 ไร่ อำเภอปักธงชัย 4,893 ไร่ และอำเภอโชคชัย 2,936 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 3,829,915 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 91.62 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอปากช่อง 424,490 ไร่ อำเภอด่านขุนทด 407,655 ไร่ และอำเภอสีคิ้ว 366,753 ไร่

ตารางที่ 9 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รายอำเภอ
จังหวัดนครราชสีมา

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
แก้งสนามนาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	35,760 (100.00%)	69,773 (100.00%)	83,832 (100.00%)	189,365 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	35,760 (100.00%)	-	-	35,760 (18.88%)
ขามทะเลสอ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	65,695 (100.00%)	12,978 (100.00%)	49,051 (100.00%)	127,724 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	3,701 (5.63%)	409 (3.15%)	320 (0.65%)	4,430 (3.47%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	61,994 (94.37%)	-	-	61,994 (48.54%)
ขามสะแกแสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	25,533 (100.00%)	16,525 (100.00%)	168,446 (100.00%)	210,504 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	1,815 (7.11%)	84 (0.51%)	6,293 (3.74%)	8,192 (3.89%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	23,718 (92.89%)	-	-	23,718 (11.27%)
คง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	31,213 (100.00%)	55,842 (100.00%)	312,712 (100.00%)	399,767 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	2 (0.01%)	7 (0.01%)	69 (0.02%)	78 (0.02%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	31,211 (99.99%)	-	-	31,211 (7.18%)
ครบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	254,281 (100.00%)	101,204 (100.00%)	108,793 (100.00%)	464,278 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	1,097 (0.43%)	244 (0.24%)	60 (0.06%)	1,401 (0.30%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	253,184 (99.57%)	-	-	253,184 (54.53%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
จักราช	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	186,446 (100.00%)	1,535 (100.00%)	113,921 (100.00%)	301,902 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	76 (0.04%)	-	-	76 (0.03%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	186,370 (99.96%)	-	-	186,370 (61.73%)
เฉลิมพระเกียรติ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	26,485 (100.00%)	9,375 (100.00%)	56,039 (100.00%)	91,899 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	112 (0.42%)	24 (0.26%)	18 (0.03%)	154 (0.17%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	26,373 (99.58%)	-	-	26,373 (28.70%)
ชุมพวง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,212 (100.00%)	157,914 (100.00%)	28,495 (100.00%)	200,739 (100.00%)	388,360 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	13 (0.01%)	-	-	13 (0.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,212 (100.00%)	157,901 (99.99%)	-	-	159,113 (40.97%)
โชคชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,936 (100.00%)	124,950 (100.00%)	41,166 (100.00%)	160,582 (100.00%)	329,634 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	143 (0.11%)	97 (0.24%)	68 (0.04%)	308 (0.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,936 (100.00%)	124,807 (99.89%)	-	-	127,743 (38.75%)
ด่านขุนทด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,246 (100.00%)	489,602 (100.00%)	72,473 (100.00%)	260,804 (100.00%)	825,125 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	507 (22.57%)	81,947 (16.74%)	6,577 (9.08%)	4,965 (1.90%)	93,996 (11.39%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,739 (77.43%)	407,655 (83.26%)	-	-	409,394 (49.62%)
เทพารักษ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	138,504 (100.00%)	33,716 (100.00%)	37,034 (100.00%)	209,254 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	27,944 (20.18%)	8,477 (25.14%)	480 (1.30%)	36,901 (17.63%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	110,560 (79.82%)	-	-	110,560 (52.84%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
โนนแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	10,620 (100.00%)	13,826 (100.00%)	77,079 (100.00%)	101,525 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	3 (0.01%)	3 (0.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	10,620 (100.00%)	-	-	10,620 (10.46%)
โนนไทย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	98,887 (100.00%)	1,854 (100.00%)	236,626 (100.00%)	337,367 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	24,185 (24.46%)	-	6,341 (2.68%)	30,526 (9.05%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	74,702 (75.54%)	-	-	74,702 (22.14%)
โนนสูง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	41,321 (100.00%)	8,109 (100.00%)	352,671 (100.00%)	402,101 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	2 (0.01%)	-	65 (0.02%)	67 (0.02%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	41,319 (100.00%)	-	-	41,319 (10.28%)
บัวลาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	6,996 (100.00%)	41,327 (100.00%)	61,393 (100.00%)	109,716 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	6,996 (100.00%)	-	-	6,996 (6.38%)
บัวใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	22,077 (100.00%)	65,342 (100.00%)	220,989 (100.00%)	308,408 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	22,077 (100.00%)	-	-	22,077 (7.16%)
บ้านเหลื่อม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	19,361 (100.00%)	50,954 (100.00%)	65,589 (100.00%)	135,904 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	24 (0.12%)	8 (0.02%)	124 (0.19%)	156 (0.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	19,337 (99.88%)	-	-	19,337 (14.23%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ประทาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	110 (100.00%)	50,031 (100.00%)	7,976 (100.00%)	270,160 (100.00%)	328,277 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	110 (100.00%)	50,031 (100.00%)	-	-	50,141 (15.27%)
ปักธงชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	4,971 (100.00%)	173,734 (100.00%)	53,243 (100.00%)	221,754 (100.00%)	453,702 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	78 (1.57%)	4,195 (2.41%)	276 (0.52%)	1,642 (0.74%)	6,191 (1.36%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,893 (98.43%)	169,539 (97.59%)	-	-	174,432 (38.45%)
ปากช่อง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	520,810 (100.00%)	214,870 (100.00%)	94,107 (100.00%)	829,787 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	96,320 (18.49%)	41,060 (19.11%)	2,300 (2.44%)	139,680 (16.83%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	424,490 (81.51%)	-	-	424,490 (51.16%)
พระทองคำ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	92,324 (100.00%)	15,391 (100.00%)	95,486 (100.00%)	203,201 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	8,058 (8.73%)	56 (0.36%)	1,668 (1.75%)	9,782 (4.81%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	84,266 (91.27%)	-	-	84,266 (41.47%)
พิมาย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	5,185 (100.00%)	140,319 (100.00%)	8,419 (100.00%)	370,944 (100.00%)	524,867 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	296 (0.21%)	-	5 (0.01%)	301 (0.06%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,185 (100.00%)	140,023 (99.79%)	-	-	145,208 (27.67%)
นครราชสีมา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	164,182 (100.00%)	37,877 (100.00%)	172,121 (100.00%)	374,180 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	5,956 (3.63%)	32 (0.08%)	346 (0.20%)	6,334 (1.69%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	158,226 (96.37%)	-	-	158,226 (42.29%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เมืองยาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	8,383 (100.00%)	-	155,277 (100.00%)	163,660 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	8,383 (100.00%)	-	-	8,383 (5.12%)
ลำทะเมนชัย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	75,655 (100.00%)	-	-	8,383 (5.12%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	75,655 (100.00%)	-	-	75,655 (46.13%)
วังน้ำเขียว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	83,050 (100.00%)	142,265 (100.00%)	40,299 (100.00%)	265,614 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	13,337 (16.06%)	30,674 (21.56%)	4,584 (11.37%)	48,595 (18.30%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	69,713 (83.94%)	-	-	69,713 (26.25%)
สีคิ้ว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2 (100.00%)	407,417 (100.00%)	89,640 (100.00%)	92,674 (100.00%)	589,733 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	40,664 (9.98%)	8,625 (9.62%)	2,854 (3.08%)	52,143 (8.84%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2 (100.00%)	366,753 (90.02%)	-	-	366,753 (62.19%)
สีดา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	11,387 (100.00%)	1,445 (100.00%)	101,106 (100.00%)	113,938 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	4 (1.98%)	4 (1.98%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	11,387 (100.00%)	-	-	11,387 (9.99%)
สูงเนิน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	204 (100.00%)	263,819 (100.00%)	45,803 (100.00%)	127,037 (100.00%)	436,863 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	35,530 (13.47%)	2,212 (4.83%)	3,908 (3.08%)	41,650 (9.53%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	204 (100.00%)	228,289 (86.53%)	-	-	228,493 (52.30%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
เสิงสาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	163,369 (100.00%)	46,749 (100.00%)	38,889 (100.00%)	249,007 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	1,059 (0.65%)	355 (0.76%)	176 (0.45%)	1,590 (0.64%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	162,310 (99.35%)	-	-	162,310 (65.18%)
หนองบุญมาก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	171,799 (100.00%)	53,441 (100.00%)	115,959 (100.00%)	341,199 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	3,689 (2.15%)	963 (1.80%)	114 (0.10%)	4,766 (1.40%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	168,110 (97.85%)	-	-	168,110 (49.27%)
ห้วยแถลง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	118,202 (100.00%)	7,277 (100.00%)	203,957 (100.00%)	329,436 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	51 (0.04%)	-	94 (0.05%)	145 (0.06%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	118,151 (99.96%)	-	-	118,151 (35.86%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	16,866 (100.00%)	4,180,129 (100.00%)	1,369,710 (100.00%)	4,733,584 (100.00%)	10,300,289 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	585 (3.47%)	350,214 (8.38%)	100,182 (7.31%)	36,502 (0.77%)	487,483 (4.73%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,281 (96.53%)	3,829,915 (91.62%)	-	-	3,846,196 (37.34%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 408,477 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 54,369 ไร่ อ้อยโรงงาน (S3) 10,959 ไร่ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

อำเภอ	ข้าว (ไร่)			ยางพารา (ไร่)			อ้อยโรงงาน (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม	S3	N	รวม
แก่งสนามนาง	5,931	1,373	7,304	4	-	4	-	-	-
ขามทะเลสอ	7,533	-	7,533	240	-	240	-	-	-
ขามสะแกแสง	6,429	-	6,429	-	-	-	-	-	-
คง	12,972	-	12,972	-	-	-	-	-	-
ครบุรี	3,785	45	3,830	9,391	-	9,391	2	-	2
จักราช	16,690	5	16,695	680	-	680	-	-	-
เฉลิมพระเกียรติ	1,089	8	1,097	191	-	191	-	-	-
ชุมพวง	36,890	2	36,892	323	-	323	-	-	-
โชคชัย	8,422	584	9,006	680	-	680	-	-	-
ด่านขุนทด	57,975	60	58,035	3,305	-	3,305	-	-	-
เทพารักษ์	12,943	108	13,051	344	-	344	-	-	-
โนนแดง	3,824	-	3,824	-	-	-	-	-	-
โนนไทย	20,155	-	20,155	10	-	10	-	-	-
โนนสูง	16,243	48	16,291	-	-	-	-	-	-
บัวลาย	1,350	-	1,350	10	-	10	-	-	-
บัวใหญ่	12,858	840	13,698	4	-	4	-	-	-
บ้านเหลื่อม	3,863	-	3,863	12	-	12	-	-	-
ประทาย	20,322	-	20,322	31	-	31	-	-	-
ปักธงชัย	17,343	1,383	18,726	931	-	931	75	-	75
ปากช่อง	5,700	47	5,747	1,092	-	1,092	10,883	-	10,883
พระทองคำ	11,209	-	11,209	28	-	28	-	-	-
พิมาย	7,847	-	7,847	2,703	-	2,703	-	-	-
เมืองนครราชสีมา	9,042	391	9,433	369	-	369	-	-	-
เมืองยาง	3,352	-	3,352	-	-	-	-	-	-
ลำทะเมนชัย	9,113	-	9,113	-	-	-	-	-	-
วังน้ำเขียว	971	11	982	593	-	593	-	-	-
สีคิ้ว	35,922	55	35,977	1,741	-	1,741	-	-	-
สีดา	5,613	-	5,613	93	-	93	-	-	-
สูงเนิน	21,029	127	21,156	1,020	-	1,020	-	-	-
เสิงสาง	694	-	694	27,705	-	27,705	-	-	-
หนองบุญมาก	3,153	10	3,163	2,159	-	2,159	-	-	-
ห้วยแถลง	23,118	-	23,118	709	-	709	-	-	-
รวม	403,380	5,097	408,477	54,369	-	54,369	10,960	-	10,960

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิต และได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่ในอำเภอด่านขุนทด และอำเภอปักธงชัย

พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง และแหล่งน้ำ โดยกระจายอยู่ในอำเภอปากช่อง อำเภอด่านขุนทด และอำเภอสีคิ้ว เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการปรับเปลี่ยนการผลิต เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด

3.1 ข้าว เป็นพืชที่มีการปลูกอยู่แล้วในหลายอำเภอ และเป็นพืชที่มีการส่งเสริมให้มีการปลูกเพิ่มเติมโดยข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์ เป็นข้าวที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เนื่องจากปลูกในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากความเค็มของดิน และมีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ด้านล่าง ดินมีการระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีความแห้งแล้งของพื้นที่ สภาพอากาศที่ร้อน 35 - 41 องศาเซลเซียส ส่งผลให้ข้าวเกิดความเครียด ทำให้หลังสารที่ทำให้เกิดความหอมมากกว่าที่ปลูกในพื้นที่อื่น ๆ กรมการข้าว, 2559

3.2 กาแฟ เป็นพืชเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูก ผู้แปรรูป และผู้คั่ว ซึ่งกาแฟที่มีการปลูกในจังหวัดนครราชสีมา คือ กาแฟดงมะไฟ ปลูกในพื้นที่อำเภอสูงเนิน และกาแฟวังน้ำเขียว ในพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว พื้นที่ปลูกกาแฟดงมะไฟจะมีลักษณะเป็นเทือกเขา หรือภูเขา มีความสูงระดับ 400 - 700 เมตร ลักษณะดินเป็นดินภูเขาไฟเก่าผสมกับดินลูกรัง และเป็นดินสีแดงที่มีทรายปน (คนอีสานออนไลน์, 2560) เมื่อพิจารณาจากฐานข้อมูล Agri-Map Online พบว่า จังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่ศักยภาพที่สามารถส่งเสริมให้ปลูกพืชกาแฟพันธุ์อาราบิก้าได้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีระดับความเหมาะสมปานกลาง กระจายอยู่ในอำเภอปากช่อง อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอชุมพวง และอำเภอประทาย ตามลำดับ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการปลูกกาแฟในพื้นที่ที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้กับเกษตรกร

3.3 ไม้ผล จังหวัดนครราชสีมา มีสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกไม้ผล จึงเป็นแหล่งที่ปลูกไม้ผลได้หลากหลายชนิดและเป็นที่ยุ้จักกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มะม่วงน้ำดอกไม้ น้อยหน่า เพชรปากช่อง พุทราหนามสด รวมทั้งแก้วมังกร ซึ่งเป็นไม้ผลที่โดดเด่นเป็นที่ยุ้จักของผู้บริโภค มีพื้นที่ปลูกมากในอำเภอเสิงสาง อำเภอวังน้ำเขียว และอำเภอปากช่อง จึงควรส่งเสริมให้มีการปลูกเพิ่มเติม

3.4 พืชสมุนไพร ด้วยนโยบายของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนแนวคิด BCG (Bio-Circular-Green Economy) หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ พืชสมุนไพรเป็นเรื่องหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจ เนื่องจากเป็นแหล่งของสารสำคัญที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การแพทย์ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเครื่องสำอาง จึงสนับสนุนให้พืชสมุนไพรเป็นพืชทางเลือกในปี 2564 โดย ดำเนินการภายใต้ตลาดนำการผลิต และหากทิศทางของตลาดสมุนไพรขยายตัวเพิ่มมากขึ้นจะช่วยให้ เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร มีรายได้และความมั่นคงในการดำรงชีพ จากฐานข้อมูล Agri-Map Online จังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่ศักยภาพที่สามารถส่งเสริมให้ปลูกพืชสมุนไพรได้ ได้แก่ ขมิ้นชัน กระชายดำ และบัวบก

ขมิ้นชันเป็นพืชปลูกง่าย ชอบแสงแดดจัด และมีความชื้นสูง ชอบดินร่วนซุย มีการระบายน้ำดี ไม่ชอบน้ำขัง เกษตรกรสามารถปลูกขมิ้นชันแซมในสวน เป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ และมีรายได้ระหว่างรอการเติบโตของยางพาราหรือปาล์มน้ำมัน โดยพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่ ศักยภาพในการปลูกขมิ้นชันที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1)

กระชายดำเป็นสมุนไพรที่ชอบดินร่วนซุย ไม่ชอบน้ำขังหรือดินที่มีการระบายน้ำไม่ดี เนื่องจากจะเน่าเสียโดยเฉพาะในดินที่มีสภาพเป็นกรด สามารถปลูกกลางแจ้งจนถึงมีแสงแดดพอควร พบว่าจังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกกระชายดำ ที่ระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2)

นอกจากนั้นจังหวัดนครราชสีมายังมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกบัวบก ซึ่งบัวบก สามารถขึ้นได้ดีทั้งในที่ร่ม และที่โล่งแจ้ง แต่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความชื้นในดินพอเหมาะ เป็นพืชที่ดูแลง่าย และสามารถปลูกแซมระหว่างแปลงปลูกพืชอื่นได้ และหากต้องการปรับปรุงบำรุงดินควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์

4 แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ

4.1 ข้าว

1) **พื้นที่ปลูกข้าวที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกข้าวอยู่ มีเนื้อที่ 387,462 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอพิมาย อำเภอโชคชัย อำเภอครบุรี อำเภอปักธงชัย อำเภอสูงเนิน อำเภอชุมพวง ตามลำดับ ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวน ให้เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำชลประทาน การจัดการดินและ ปุ๋ย พันธุ์ข้าว โดยรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาต่อยอดครบวงจรการตลาดในและต่างประเทศ การแปรรูป แหล่งทุน มีภาครัฐสนับสนุนการทำมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ และการปฏิบัติทาง การเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) และเนื่องจากเป็นพื้นที่ศักยภาพสูง ควร ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

2) **พื้นที่ปลูกข้าวที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกข้าวอยู่ มีเนื้อที่ 728,259 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอพิมาย อำเภอห้วยแถลง อำเภอชุมพวง อำเภอประทาย อำเภอ เมืองนครราชสีมา ซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ปลูกข้าวที่มีข้อจำกัดไม่มากนัก เกษตรกรยังคงปลูกข้าว ได้ผลดี หลายพื้นที่ประสบปัญหาขาดน้ำในบางช่วงของการเพาะปลูก การสนับสนุนด้านการชลประทานจะ

สร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในการใช้ที่ดิน ปัญหาการละทิ้งถิ่นฐานจะลดลง และพื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสูงสำหรับการเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่

3) **พื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกข้าวอยู่ ซึ่งประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสมและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือใช้พื้นที่เพื่อผลิตอาหารบริโภคในครัวเรือน

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกข้าว โดยเกษตรกรใช้พื้นที่ดังกล่าวในการปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง เป็นต้น ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกเป็นพืชไร่ ในอนาคตเกษตรกรสามารถกลับมาปลูกข้าวหรือทำการเกษตรแบบผสมผสานได้

4.2 มันสำปะหลัง

1) **พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกมันสำปะหลังอยู่ มีเนื้อที่ 24,776 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในเขตอำเภอปากช่อง อำเภอโชคชัย อำเภอด่านขุนทด และอำเภอครบุรี ตามลำดับ ทั้งนี้ตามมาตรการยุทธศาสตร์มันสำปะหลัง 2564 -2567 มุ่งเน้นให้มีการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง และลดต้นทุนการผลิต เร่งหาแนวทางแก้ไขปัญหาโรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่างมันสำปะหลัง ควรส่งเสริมการทำระบบน้ำหยดในพื้นที่ที่มีศักยภาพ การปรับปรุงบำรุงดิน การใส่ปุ๋ยที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทำการวิเคราะห์คุณภาพดินอยู่เสมอ ส่งเสริมเกษตรกรให้แปรรูปมันสำปะหลังเบื้องต้นเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น การแปรรูปมันเส้นสะอาด สร้างความร่วมมือระหว่างเกษตรกรและโรงงาน เพื่อวางแผนการขุดของเกษตรกร (ขายและค่อยขุด) ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวในช่วงอายุ และระยะเวลาที่เหมาะสม ใช้ท่อนพันธุ์ที่ต้านทานโรค และให้ผลผลิตสูง รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรเป็น Smart Farmer

2) **พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกมันสำปะหลังอยู่ มีเนื้อที่ 2,095,036 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอครบุรี อำเภอหนองบุญมาก อำเภอสูงเนิน และอำเภอเสิงสาง ซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่มีข้อจำกัดไม่มากนัก เกษตรกรยังคงปลูกมันสำปะหลังได้ผลดี แต่หลายแห่งประสบปัญหาขาดน้ำในบางช่วงของการเพาะปลูก ดังนั้นควรสนับสนุนด้านการชลประทาน จะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในการใช้ที่ดิน และพื้นที่ในเขตนี้ควรส่งเสริมให้ทำเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ให้มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของคุณภาพดิน ควรทำการตรวจวิเคราะห์คุณภาพดินอยู่เสมอ ส่งเสริมให้มีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งอาจต้องใช้ปุ๋ยสังวัต นอกจากนั้นควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเกษตรกรในการจัดการพื้นที่ การปลูก การดูแลรักษา การป้องกันโรค แมลงศัตรูพืช และการเก็บเกี่ยว ส่งเสริมการใช้ท่อนพันธุ์ที่ต้านทานโรค และให้ผล

ผลิตสูง พัฒนาระบบน้ำหยดและการใช้น้ำจากแหล่งน้ำในพื้นที่ ให้มีการใช้ประโยชน์กับมันสำปะหลังให้มากที่สุด ส่งเสริมให้เกษตรกรแปรรูปมันสำปะหลังเบื้องต้นเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น การแปรรูปมันเส้นสะอาด รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวในช่วงอายุ และระยะเวลาที่เหมาะสม

3) **พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกมันสำปะหลังอยู่ พื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ ดังนั้นควรส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจในการไถระเบิดดินดาน ให้เกษตรกรมีวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิต ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่เลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือใช้พื้นที่ผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือเข้าโครงการปรับเปลี่ยนการผลิต (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น และต้องจัดหาตลาดให้กับเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ หรือพืชผักทดแทน โดยอาจเริ่มจากตลาดชุมชน

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง แต่เกษตรกรหันมาปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา เป็นต้น ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเกษตรกรในการบริหารจัดการพื้นที่ และการปลูกพืชตามความเหมาะสมของที่ดิน รวมทั้งควรส่งเสริมให้เกษตรกรทำการปรับปรุงบำรุงดินไม่ให้ดินเสื่อมโทรม

4.3 อ้อยโรงงาน

1) **พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกอ้อยโรงงานอยู่ มีเนื้อที่ 1,266 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในเขตอำเภอด่านขุนทด อำเภอพิมาย อำเภอโชคชัย อำเภอครบุรี ตามลำดับ ทั้งนี้ตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2560 – 2564 มียุทธศาสตร์ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย การบริหารจัดการ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอุตสาหกรรมอ้อยน้ำตาลทราย โดยเน้นให้มีการเพิ่มผลผลิตอ้อยโรงงานในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง แต่เน้นการลดต้นทุนการผลิต ดังนั้นควรส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ส่งเสริมให้มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยการรณรงค์ลดการเผาตอซังเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดปัญหาภาวะโลกร้อน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคิดค้นเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องจักรเพื่อลดปัญหาแรงงาน ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มและเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ จัดหาปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกร และอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยลดต้นทุนการผลิตส่งเสริมให้มีการปลูกอ้อยโรงงานที่มีสายพันธุ์ต้านทานโรค รวมทั้งสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจให้กับเกษตรกรที่มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูงในการปลูกอ้อยโรงงาน เพื่อแก้ไขปัญหาการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่เหมาะสม

2) **พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกอ้อยโรงงานอยู่ มีเนื้อที่ 753,473 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอจักราช อำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอห้วยแถลง อำเภอปากช่อง อำเภอพิมาย เป็นต้น ดังนั้นต้องพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ให้มากขึ้น ในเรื่อง

ของคุณภาพดิน และการบริหารจัดการน้ำ ให้มีเพียงพอและเหมาะสมต่อการเพาะปลูก สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเกษตรกรในการจัดการพื้นที่ การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าของเสียจากโรงงานน้ำตาล โดยการนำของเสียจากโรงงานน้ำตาลไปใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินในไร่อ้อยเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนให้แก่เกษตรกร และไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งชุมชนชาวไร่อ้อยโรงงาน

3) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N) และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกอ้อยโรงงานอยู่ แต่พื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ ดังนั้นควรสนับสนุนการปรับโครงสร้างของที่ดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่เลือกปลูกพืชชนิดใหม่ตามความเหมาะสมของที่ดิน เป็นการสร้างรายได้ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือใช้พื้นที่ผลิตพืชผัก เพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือเข้าโครงการปรับเปลี่ยนการผลิต (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น นอกจากนี้จัดตลาดให้กับเกษตรกรในการปลูกพืชผักทดแทนโดยอาจเริ่มจากตลาดชุมชน

4) พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน โดยเกษตรกรใช้พื้นที่ดังกล่าวในการปลูกข้าว มันสำปะหลัง เป็นต้น ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกเป็นพืชไร่ ในอนาคตเกษตรกรสามารถกลับมาปลูกข้าวหรือทำการเกษตรแบบผสมผสานได้

4.4 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีความเหมาะสมสูง (S1) และปัจจุบันยังปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ มีเนื้อที่ 585 ไร่ มีการปลูกอยู่ในอำเภอด่านขุนทด และอำเภอบึงขชัย ทั้งนี้คณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นแหล่งปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการระบบน้ำ การจัดการดินและปุ๋ย พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาต่อยอดครบวงจรการตลาดในและต่างประเทศ การแปรรูป แหล่งทุน มีภาครัฐสนับสนุนการทำมาตรฐานสินค้าเกษตร และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP)

2) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) และปัจจุบันยังปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ มีเนื้อที่ 350,214 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอปากช่อง อำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน อำเภอเทพารักษ์ อำเภอโนนไทย ตามลำดับ ควรสนับสนุนด้านการบริหารจัดการระบบน้ำ เช่น ชลประทาน จะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในการใช้ที่ดิน ปัญหาการทิ้งถิ่นฐานจะลดลง พื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรแม่นยำหรือเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรโดยแนะนำว่าไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หรือถ้าต้องการเปลี่ยนชนิดพืชควรเป็นพืชที่มีผลตอบแทนดีกว่า

3) **พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ พื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ ดังนั้นควรให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือใช้พื้นที่ผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือหรือเข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แต่เกษตรกรทำการปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง เป็นต้น ดังนั้นภาครัฐควรให้ความรู้แก่เกษตรกรในการปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่ ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกเป็นพืชไร่ ในอนาคตก็สามารถกลับมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้อีก แต่หากเป็นไม้ผลหรือไม้ยืนต้น การกลับมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อาจเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะการปลูกไม้ผล แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาต้นทุนการผลิต และราคาผลผลิตร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการข้าว. 2559 ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์ Rice family Thailand [เข้าถึงได้] แหล่งข้อมูล <https://www.thairicedb.com/rice-detail.php?id=46>.(18 ตุลาคม 2564)
- กรมการปกครอง. 2563. ข้อมูลสถิติประชากร. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมการปกครอง. 2564. แนวเขตการปกครองจังหวัด อำเภอบ้านดง ตำบล. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมชลประทาน. 2564. พื้นที่ชลประทาน พ.ศ. 2564. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. การใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2562. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. 2563. (ไฟล์ข้อมูล).
- คนอีสานออนไลน์. 2560 “กาแฟโคราชสดใส” ใช้น้ำเขียว-สูงเนิน 550 ไร่ 80% ปลูกอาราบิก้า [เข้าถึงได้] แหล่งข้อมูล <https://www.Koratdaily.com/blog.ph.php?4708> (19 ตุลาคม 2564).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร พ.ศ. 2564. (ไฟล์ข้อมูล).

ภาคผนวก

ตารางผนวกที่ 1 ข้อมูลตำบลจำแนกรายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
1	แก้งสนามนาง	แก้งสนามนาง
2		ขามทะเลสอ
3		ขามสะแกแสง
4		ชีวิ๊ก
5		โนนเมือง
6	ขามทะเลสอ	โนนสำราญ
7		บึงพะไล
8		บึงสำโรง
9		บึงอ้อ
10		โป่งแดง
11	ขามสะแกแสง	พะวงด
12		พันดุง
13		เมืองเกษตร
14		เมืองนาท
15		สีสุก
16		หนองสรวง
17		หนองหัวฟาน
18	คง	ขามสมบูรณ์
19		คูขาด
20		ดอนใหญ่
21		ตาจั่น
22		เทพาลัย
23		โนนเต็ง
24		บ้านปรางค์
25		เมืองคง
26		หนองบัว
27		หนองมะนาว
28	ครบุรี	ครบุรี
29		ครบุรีใต้
30		โคกกระชาย
31		จระเข้หิน
32		เฉลิม
33		แซะ

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	
34	ครบุรี (ต่อ)	ตะแบกบาน	
35		บ้านใหม่	
36		มาบตะโกเอน	
37		ลำเพี้ยก	
38		สระวานพระยา	
39		อรพิมพ์	
40	จักราช	คลองเมือง	
41		จักราช	
42		ทองหลาง	
43		ศรีละกอ	
44		สีสุก	
45		หนองขาม	
46		หนองพลวง	
47		หินโคน	
48		เฉลิมพระเกียรติ	ช้างทอง
49			ท่าช้าง
50			พระพุทธ
51			หนองงูเห่าล้อม
52			หนองยาง
53			ชุมพวง
54	ตลาดไทร		
55	ท่าลาด		
56	โนนตูม		
57	โนนยอ		
58	โนนรัง		
59	ประสุข		
60	สาหร่าย		
61	หนองหลัก		
62	โชคชัย	กระโทก	
63		โชคชัย	
64		ด่านเกวียน	
65		ท่าจะหลุง	
66		ท่าเยี่ยม	

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
67	โชคชัย (ต่อ)	ท่าลาดขาว
68		ท่าอ่าง
69		ทุ่งอรุณ
70		พลับพลา
71		ละลมใหม่พัฒนา
72	ด่านขุนทด	กุดพิमान
73		ด่านขุนทด
74		ด่านนอก
75		ด่านใน
76		ตะเคียน
77		โนนเมืองพัฒนา
78		บ้านเก่า
79		บ้านแปรง
80		พันชนะ
81		สระจรเข้
82		หนองกราด
83		หนองไทร
84		หนองบัวตะเกียด
85		หนองบัวละคร
86		ห้วยบง
87	หินดาด	
88	เทพารักษ์	บึงปรือ
89		วังยายทอง
90		สำนักตะคร้อ
91		หนองแวง
92	โนนแดง	ดอนยาวใหญ่
93		โนนตาเถร
94		วังหิน
95		สำพะเนียง
96	โนนไทย	กำปิง
97		ค้ำพลู
98		ด่านจาก
99		ถนนโพธิ์

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
100	โนนไทย (ต่อ)	โนนไทย
101		บัลลังก์
102		บ้านวัง
103		มะค่า
104		สายออ
105		สำโรง
106	โนนสูง	ขามเฒ่า
107		จันอัด
108		ดอนชมพู
109		ดอนหวาย
110		ด่านคล้า
111		โตนด
112		ธารปราสาท
113		โนนสูง
114		บึง
115		พลสงคราม
116		มะค่า
117		เมืองปราสาท
118		ลำคองษ์
119		ลำมูล
120		หลุมข้าว
121		ใหม่
122	บัวลาย	โนนจาน
123		บัวลาย
124		เมืองพะไล
125		หนองหว่า
126	บัวใหญ่	กุดจอก
127		ขุนทอง
128		ดอนตะหมิน
129		ด่านช้าง
130		โนนทองกลาง
131		บัวใหญ่
132		เสมาใหญ่

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
133	บัวใหญ่ (ต่อ)	หนองแจ้งใหญ่
134		หนองบัวสะอาด
135		ห้วยยาง
136	บ้านเหลื่อม	โคกกระเบื้อง
137		ช่อระกา
138		บ้านเหลื่อม
139		วังโพธิ์
140	ประทาย	กระท่อมราย
141		โคกกลาง
142		ดอนมัน
143		ตลาดไทร
144		ทุ่งสว่าง
145		นางรำ
146		โนนเพ็ด
147		ประทาย
148		เมืองโดน
149		วังไม้แดง
150		หนองค่าย
151		หนองพลวง
152		หันห้วยทราย
153	ปักธงชัย	เกษมทรัพย์
154		โคกไทย
155		จิ้ว
156		ดอน
157		ตะขบ
158		ตะคุ
159		ตุม
160		ธงชัยเหนือ
161		นกออก
162		บ่อปลาทอง
163		ภูหลวง
164		เมืองปัก
165		ลำนางแก้ว

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	
166	ปักธงชัย (ต่อ)	สะแกกราช	
167		สำโรง	
168		สุขเกษม	
169	ปากช่อง	กลางดง	
170		ชนงพระ	
171		คลองม่วง	
172		จันทัก	
173		ปากช่อง	
174		โป่งตาลอง	
175		พญาเย็น	
176		วังกะทะ	
177		วังไทร	
178		หนองน้ำแดง	
179		หนองสาหร่าย	
180		หมูสี	
181		พระทองคำ	ทัพร้าง
182			พังเทียม
183			มาบกราด
184	สระพระ		
185	หนองหอย		
186	พิมาย	กระซอน	
187		กระเบื้องใหญ่	
188		ชีวาน	
189		ดงใหญ่	
190		ท่าหลวง	
191		ธารละหลอด	
192		นิคมสร้างตนเอง	
193		ในเมือง	
194		โบสถ์	
195		รังกาใหญ่	
196		สัมฤทธิ์	
197		หนองระเวียง	

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
198	เมืองนครราชสีมา	โคกกรวด
199		โคกสูง
200		จอหอ
201		ไชยมงคล
202		ตลาด
203		บ้านเกาะ
204		บ้านโพธิ์
205		ปรุใหญ่
206		พลกรัง
207		พะเนา
208		พุดซา
209		โพธิ์กลาง
210		มะเรียง
211		สีมม
212		สุรนารี
213		หนองกระทุ่ม
214		หนองไข่น้ำ
215		หนองจะบก
216		หนองบัวศาลา
217		หนองไผ่ล้อม
218	หนองระเวียง	
219	หมื่นไวย	
220	หัวทะเล	
221	เมืองยาง	กระเบื้องนอก
222		โนนอุดม
223		เมืองยาง
224		สะพานปลาข้าว
225	ลำทะเมนชัย	ขุย
226		ช่องแมว
227		บ้านยาง
228		ไพล
229	วังน้ำเขียว	ไทยสามัคคี
230		ระเริง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
231	วังน้ำเขียว (ต่อ)	วังน้ำเขียว
232		วังหมี
233		อุดมทรัพย์
234	สีคิ้ว	กฤษณา
235		กุดน้อย
236		คลองไผ่
237		ดอนเมือง
238		บ้านหัน
239		มิตรภาพ
240		ลาดบัวขาว
241		วังโรงใหญ่
242		สีคิ้ว
243		หนองน้ำใส
244		หนองบัวน้อย
245		หนองหญ้าขาว
246	สีดา	โนนประดู่
247		โพนทอง
248		สามเมือง
249		สีดา
250		หนองตาดใหญ่
251	สูงเนิน	โค้งยาง
252		โคราข
253		นากลาง
254		โนนค่า
255		บึงขี้เหล็ก
256		มะเกลือเก่า
257		มะเกลือใหม่
258		สูงเนิน
259		เสมา
260		หนองตะไก่อ
261	เสิงสาง	กุดโปลัด
262		โนนสมบูรณ์
263		บ้านราชบุรี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
264	เสิงสาง (ต่อ)	สระตะเคียน
265		สุขไพบูลย์
266		เสิงสาง
267	หนองบุญมาก	ไทยเจริญ
268		บ้านใหม่
269		ลุงเขว้า
270		สารภี
271		หนองตะไก่อ
272		หนองบุนนาก
273		หนองไม้ไผ่
274		หนองหัวแรต
275		แหลมทอง
276	ห้วยแถลง	กกรถ
277		จิว
278		ตะโก
279		ทับสวาย
280		เมืองพลับพลา
281		หลุ่งตะเคียน
282		หลุ่งประดู่
283		ห้วยแคน
284		ห้วยแถลง
285		หินดาด
รวม	32	285

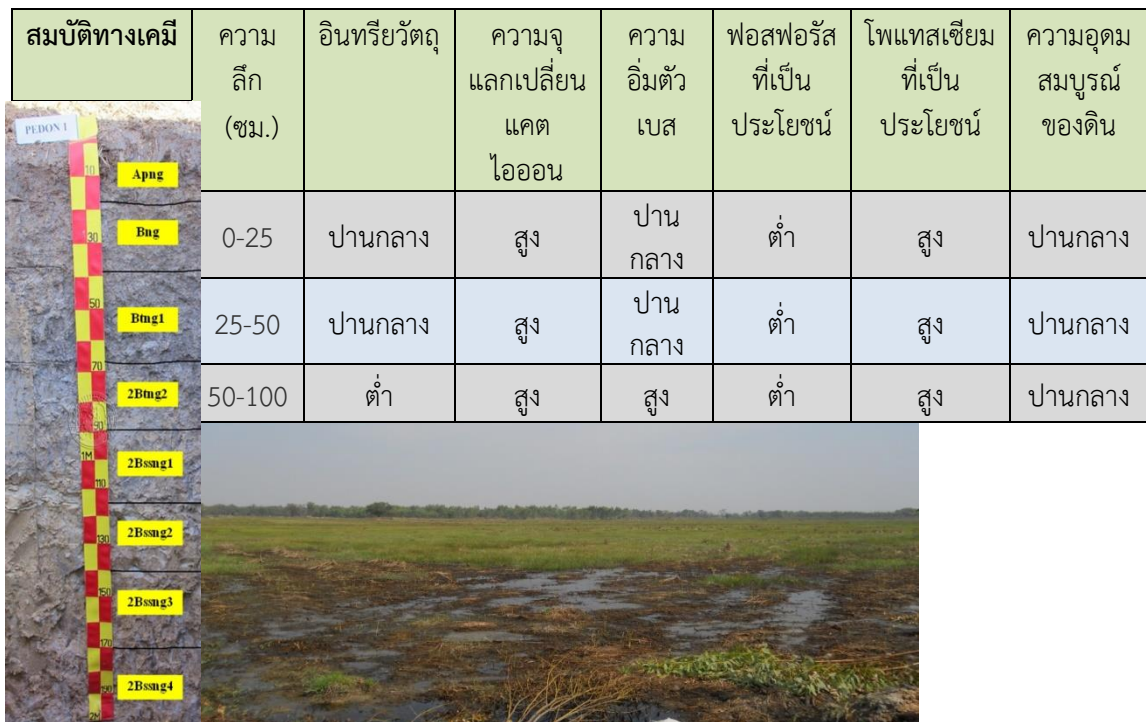
ที่มา: กรมการปกครอง, 2564

ชุดดิน	พิมาย	Series (Pm)	กลุ่มชุดดินที่ 4
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชันน้อยกว่า 1 %		
ภูมิสัณฐาน	แอ่งต่ำของที่ราบน้ำท่วมถึง		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	เร็ว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า		
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึก เนื้อดินเป็นดินเหนียวตลอด ดินบนมีสีเทาเข้มหรือน้ำตาลปนเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทาหรือเทาอ่อน พบจุดประสีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลือง น้ำตาลปนแดงหรือแดงปนเหลืองตลอดหน้าตัดดิน พบรอยไหลและผิวหน้าที่ถูกกัดตื้นชัดเจน อาจพบก้อนเหล็กหรือแมงกานีสสะสมปนอยู่ในดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง(pH 5.5-7.0) ตลอดชั้นดิน ฤดูแล้งหน้าดินจะแตกกระแหกว้างและลึก		
ข้อจำกัด	ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมขังอย่างฉับพลันในช่วงที่มีน้ำหลาก		
ข้อเสนอแนะ	ควรไถพรวนในช่วงที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ควรใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงสมบัติทางกายภาพและทางเคมีของดินให้ดีขึ้น ถ้ามีโครงการชลประทานที่สมบูรณ์แบบ จะเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิมตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	สูง	ปาน กลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
	25-50	ปานกลาง	สูง	ปาน กลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
	50-100	ต่ำ	สูง	ปาน กลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ภาพที่ 1 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินพิมาย

ชุดดิน	ทุ่งสัมฤทธิ์	Series (Tsr)	กลุ่มชุดดินที่ 20
สภาพพื้นที่	ราบเรียบ มีความลาดชัน 0-1 %		
ภูมิสัณฐาน	แอ่งต่ำของที่ราบน้ำท่วมถึง		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	เลว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน	ช้า
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึกลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียวตลอด หน้าดินมีสีเทาเข้มหรือน้ำตาลปนเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทาหรือเทาอ่อน พบจุดประสีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลืองหรือน้ำตาลปนแดงตลอดหน้าตัดดิน มีชั้นดินตอนล่างที่สะสมเกลือ มีโครงสร้างเป็นแบบแห้งหั่วตัด ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง (pH 5.5-7.0) ในดินบน และกรดเล็กน้อยถึงด่างปานกลาง (pH 6.5-8.0) ในดินล่าง ฤดูแล้งหน้าดินจะแตกกระแหงกว้างและลึก ส่วนใหญ่มีคราบเกลือบริเวณผิวดิน		
ข้อจำกัด	เป็นดินเค็มต่าง ดินเหนียวจัด หน้าแล้งดินแน่นทึบ แตกกว้างและลึก		
ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุงดินโดยใช้อินทรีย์วัตถุและใส่ยิปซัม ปลูกพืชทนเค็ม และไถพรวน ในช่วงที่ดินมีความชื้นเหมาะสม		

ภาพที่ 2 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์

ชุดดิน	หนองบุญนา	Series (Nbn)	กลุ่มชุดดินที่ 18
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำ		
การระบายน้ำ	ค่อนข้างเร็ว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ปานกลางถึงช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า		
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินสีมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนดินร่วน สีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาล ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อนหรือเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลปนแดงตลอด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ในดินบน และกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.0-8.0) ในดินล่าง		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย		
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการปรับปรุงสมบัติทางกายภาพและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยการใส่ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น ถ้าปลูกพืชโดยอาศัยน้ำฝน ควรเลือกระยะเวลาปลูกที่เหมาะสมเพื่อลดอัตราเสี่ยงของการขาดแคลนน้ำ		

สมบัติทางเคมี	ความลึก	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ	ความ	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ความอุดม
	(ซม.)		แลกเปลี่ยน	อิมตัว			
			แคต	เบส	ประโยชน์	ประโยชน์	ของดิน
			ไอออน				
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 3 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินหนองบุญนา

ชุดดิน	ประทาย	Series (Pt)	กลุ่มชุดดินที่ 20f
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	เลว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า		
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินเค็มลึก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายสีน้ำตาลหรือน้ำตาลอ่อน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ส่วนดินล่างที่เป็นชั้นสะสมเกลือ มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทราย สีเทาปนชมพู เทาอ่อนหรือน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นด่างเล็กน้อยถึงด่างจัด (pH 7.5-8.5) อาจพบชั้นไม่ต่อเนื่องทางธรณีที่มีความลึกมากกว่า 1 เมตร ที่จะมีเนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนพบจุดประสีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลือง หรือเหลืองปนน้ำตาลตลอดชั้นดินในฤดูแล้งพบคราบเกลือบริเวณผิวดิน		
ข้อจำกัด	เป็นดินเค็มต่าง มีเกลือโซเดียมสูงซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช		
ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุงดินโดยใช้อินทรีย์วัตถุและยิปซัม ปลูกพืชทนเค็ม และสร้างแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
Apg1	0-25	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
Apg2	25-50	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
Btng1	50-100	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
Btng2							
Btng3							
Btng4							
Btng5							
2Btng6							

ภาพที่ 4 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินประทาย

ชุดดิน	สีควัว	Series (Si)	กลุ่มชุดดินที่ 36
สภาพพื้นที่	ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดชัน มีความลาดชัน 1-20 %		
ภูมิสังฐาน	พื้นที่เกือบราบหรือที่เกือบราบ (Peneplain)		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	การผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไมไกลนักของหินตะกอนเนื้อหยาบพวกหินทรายที่มีปูน		
การระบายน้ำ	ดี		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ปานกลางถึงเร็ว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ปานกลาง		
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนแดงเข้ม ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลปนแดงหรือแดงเข้ม อาจพบชั้นหินทรายที่มีปูนปน ในระดับความลึกมากกว่า 1.5 เมตร ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบน และกรดจัดถึงด่างปานกลาง (pH 5.5-8.0) ในดินล่าง		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย		
ข้อเสนอแนะ	ปลูกพืชไร่ ควรปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มผลผลิตและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของแร่ธาตุในดินและปรับปรุงสมบัติทางกายภาพให้ดีขึ้น		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคต ไอออน	ความ อิ่มตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ปาน กลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ปาน กลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ปาน กลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 5 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสีควัว

ตารางผนวกที่ 2 พื้นที่ชลประทานจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามอำเภอ ตำบล

อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
ชุมพวง	23,441	ชุมพวง	3,935
		โนนยอ	1,309
		ประสุข	1,733
		หนองหลัก	16,465
โชคชัย	112,467	กระโทก	11,430
		โชคชัย	8,754
		ด่านเกวียน	4,893
		ท่าจะหลุง	1,736
		ท่าเยี่ยม	35,798
		ท่าลาดขาว	14,689
		ท่าอ่าง	6,631
		ทุ่งอรุณ	14,412
		พลับพลา	2,957
		ละลมใหม่พัฒนา	11,167
ด่านขุนทด	9,392	ตะเคียน	821
		บ้านเก่า	1,182
		หนองกรด	212
		หินดาด	7,178
โนนแดง	0.02	โนนแดง	0.01
		สำพะเนียง	0.01
โนนไทย	21,709	ค้ำพลู	2,239
		บัลลังก์	17,839
		บ้านวัง	1,632
โนนสูง	12,473	ดอนชมพู	1,266
		โตนด	51
		ธารปราสาท	9,467
		หลุมข้าว	1,688

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
บัวใหญ่	24,901	ขุนทอง	4,385
		บัวใหญ่	141
		หนองแจ้งใหญ่	609
		หนองบัวสะอาด	1
		ห้วยยาง	19,764
ประทาย	2,864	โคกกลาง	283
		ตลาดไทร	1,697
		นางรำ	1
		ประทาย	240
		หนองค่าย	643
ปักธงชัย	76,124	เกษมทรัพย์	794
		โคกไทย	314
		จิ้ว	5,016
		ดอน	10,618
		ตะขบ	10,324
		ตะคุ	10,131
		ตุม	7,949
		นกออก	7,348
		บ่อปลาทอง	9,608
		เมืองปัก	2,639
		ลำนางแก้ว	4,054
		สำโรง	164
		สุขเกษม	7,163
พระทองคำ	105	พังเทียม	105

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
พิมาย	168,868	กระซอน	55,271
		กระเบื้องใหญ่	6,789
		ชีวาน	23,038
		ดงใหญ่	43,193
		ท่าหลวง	13,607
		นิคมสร้างตนเอง	5,237
		ในเมือง	8,269
		รังกาใหญ่	930
		สัมฤทธิ์	9,911
		หนองระเวียง	2,623
เมืองนครราชสีมา	83,573	โคกกรวด	3,357
		โคกสูง	1,396
		จอหอ	5,391
		ไชยมงคล	571
		ตลาด	8,101
		ในเมือง	301
		บ้านเกาะ	727
		บ้านโพธิ์	9,811
		บ้านใหม่	2,218
		ปรุใหญ่	3,498
		พลกรัง	3,256
		พะเนา	2,547
		พุดซา	8,378
		มะเรียง	1,773
		สีมุ่ม	10,236
		สุรนารี	1,034
		หนองกระทุ่ม	3,985
หนองจะบก	1,683		

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
เมืองนครราชสีมา (ต่อ)		หนองจะบก	1,683
		หนองระเวียง	9,727
		หมื่นไวย	4,096
		หัวทะเล	1,487
เมืองยาง	6,709	กระเบื้องนอก	4,793
		โนนอุดม	1,916
ลำทะเมนชัย	4,309	ไพล	4,309
วังน้ำเขียว	751.16	อุดมทรัพย์	751
สีคิ้ว	21,028	กุดน้อย	2,632
		คลองไผ่	1,199
		มิตรภาพ	3,551
		ลาดบัวขาว	7,242
		สีคิ้ว	6,405
สูงเนิน	47,700	กุดจิก	5,145
		โค้งยาง	3,835
		โคราช	2,615
		นากลาง	1,458
		โนนค่า	1,595
		ปungชี้เหล็ก	7,063
		มะเกลือเก่า	6,753
		มะเกลือใหม่	7,182
		สูงเนิน	7,722
		เสมา	4,329
หนองตะไก่อ	3		

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
เสิงสาง	23,572	กุดโบสถ์	5,570
		โนนสมบูรณ์	4,587
		บ้านราษฎร์	884
		สระตะเคียน	12,384
		เสิงสาง	148
รวม	750,655.02		750,655.02

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 3 ระดับน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำในจังหวัดนครราชสีมา

หน่วย: ล้าน ลบ.ม.

ลำดับ	อ่างเก็บน้ำ	ประเภทอ่าง	อำเภอ	ตำบล	ระดับน้ำต่ำสุด	ระดับน้ำเก็บกัก
1	อ่างเก็บน้ำลำฉวมวก	กลาง	ห้วยแถลง	หลุ่งประดู่	1.256	23.445
2	อ่างเก็บน้ำห้วยบ้านยาง	กลาง	เมือง	โคกกรวด	0.52	6.52
3	อ่างเก็บน้ำห้วยปราสาท	กลาง	ด่านขุนทด	ห้วยบง	0.854	8.7
4	อ่างเก็บน้ำห้วยตะคร้อ	กลาง	คง	โนนแดง	0.63	9.5
5	อ่างเก็บน้ำบึงกระโดน	กลาง	ประทาย	ประทาย	1.232	10.214
6	อ่างเก็บน้ำห้วยยาง	กลาง	เมือง	ไชยมงคล	0.3	5.53
7	อ่างเก็บน้ำห้วยซับประดู่	กลาง	สูงเนิน	มะเกลือใหม่	1.401	27.664
8	อ่างเก็บน้ำห้วยสะกาด	กลาง	พิมาย	นิคมสร้าง	0.12	3.578
9	อ่างเก็บน้ำห้วยหิน	กลาง	เสิงสาง	โนนสมบูรณ์	0.05	1.95
10	อ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ	กลาง	เสิงสาง	โนนสมบูรณ์	9.3	98
11	อ่างเก็บน้ำห้วยเตย	กลาง	เสิงสาง	สระตะเคียน	0.14	4.396
12	อ่างเก็บน้ำห้วยเพี้ยก	กลาง	ครบุรี	ลำเพี้ยก	0.302	1.5
13	อ่างเก็บน้ำหนองกก	กลาง	พระทองคำ	พังเทียม	0.182	2.967
14	อ่างเก็บน้ำสันกำแพง	กลาง	วังน้ำเขียว	วังหมี	0.76	6.4
15	อ่างเก็บน้ำห้วยทับคร้ว	กลาง	ครบุรี	บ้านใหม่	0.765	5
16	อ่างเก็บน้ำลำเชียงสา	กลาง	วังน้ำเขียว	อุดมทรัพย์	1.4	7.5
17	อ่างเก็บน้ำห้วยบะอีดาน	กลาง	วังน้ำเขียว	อุดมทรัพย์	0.302	1.8
18	อ่างเก็บน้ำลำลำลาย	กลาง	ปักธงชัย	ตะขบ	2	42
19	อ่างเก็บน้ำลำเชียงไกร	กลาง	ด่านขุนทด	บ้านเก่า	0.95	8.4
20	อ่างเก็บน้ำลำเชียงไกร	กลาง	โนนไทย	บัลลังก์	1.152	27.7

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

หน่วย: ล้าน ลบ.ม.

ลำดับ	อ่างเก็บน้ำ	ประเภทอ่าง	อำเภอ	ตำบล	ระดับน้ำต่ำสุด	ระดับน้ำเก็บกัก
21	อ่างเก็บน้ำห้วยยางพะไล	กลาง	แก้งสนามนาง	บึงพะไล	0.55	13.3
22	อ่างเก็บน้ำห้วยบง	กลาง	ชุมพวง	ประสุข	0.76	14.5
23	อ่างเก็บน้ำลำตะคอง	ใหญ่	สีคิ้ว	คลองไผ่	23	314
24	อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง	ใหญ่	ปักธงชัย	ลำนางแก้ว	1	155
25	อ่างเก็บน้ำลำแจะ	ใหญ่	ครบุรี	โคกกระชาย	7	275
26	อ่างเก็บน้ำมูลบน	ใหญ่	ครบุรี	จระเข้หิน	7	141
รวม					62.926	1,215.564

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 4 พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินแยกตามอำเภอ ตำบล

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
อำเภอแก้งสนามนาง	139,006	ลำเพี้ยก	43,870
บึงพะไล	59,267	ตะแบกบาน	35,235
บึงสำโรง	28,270	สระวานพระยา	28,246
สีสุก	28,258	บ้านใหม่	25,875
แก้งสนามนาง	23,100	โคกกระชาย	20,711
โนนสำราญ	111	ครบุรีใต้	17,267
อำเภอขามสะแกแสง	11,124	จระเข้หิน	11,391
โนนเมือง	4,797	เฉลียง	2,811
เมืองเกษตร	3,322	ครบุรี	1,997
หนองหัวฟาน	2,506	อรพิมพ์	323
ชีวีค	499	อำเภอจักราช	260,283
อำเภอคง	156,588	ศรีละกอ	54,724
บ้านปรางค์	63,654	หนองขาม	51,265
หนองบัว	42,583	คลองเมือง	41,226
หนองมะนาว	30,746	จักราช	36,011
โนนเต็ง	10,333	หินโคน	29,940
คุซาด	6,250	ทองหลาง	21,284
เมืองคง	3,023	สีสุก	17,734
อำเภอครบุรี	287,411	หนองพลวง	8,097
มาบตะโกเอน	51,235	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	23,009
แจะ	48,449	ช้างทอง	11,936

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
หนองยาง	10,614	หนองแวง	75,154
ท่าช้าง	459	บึงปรือ	40,195
อำเภอชุมพวง	175,039	สำนักตะคร้อ	38,347
โนนรัง	37,915	วังยายทอง	8,072
ตลาดไทร	34,916	อำเภอโนนสูง	211
ท่าลาด	26,088	ลำมูล	125.42
โนนตูม	25,889	บึง	85.64
โนนยอ	22,070	อำเภอบัวใหญ่	39,427
ชุมพวง	16,061	หนองบัวสะอาด	26,389
สำหรับาย	9,833	ห้วยยาง	7,275
ประสุข	2,268	โนนทองกลาง	3,083
อำเภอโชคชัย	77,324	ขุนทอง	2,499
ท่าอ่าง	24,614	เสมาใหญ่	86
พลับพลา	16,742	ดอนตะหนักิน	152,424
ด่านเกวียน	10,249	อำเภอบ้านเหลื่อม	131,713
ละลมใหม่พัฒนา	8,676	โคกกระเบื้อง	70,803
ทุ่งอรุณ	7,158	ช่อระกา	24,469
โชคชัย	4,179	บ้านเหลื่อม	20,519
ท่าจะหลุง	3,792	วังโพธิ์	15,922
ท่าเยี่ยม	1,914	อำเภอปักธงชัย	138,892
อำเภอด่านขุนทด	191,730	ธงชัยเหนือ	51,715
ห้วยบง	74,151	ตะขบ	28,375
หินดาด	35,817	ตะคุ	20,669
ตะเคียน	35,503	โคกไทย	12,273
บ้านเก่า	30,675	สะแกราช	12,180
พันชนะ	9,781	ลำนางแก้ว	7,849
สระจรเข้	4,230	ภูหลวง	5,741
ด่านโน	1,122	เมืองปัก	90
หนองกรด	451	อำเภอปากช่อง	322,195
อำเภอเทพารักษ์	161,768	วังกะทะ	69,453

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
คลองม่วง	40,001	อำเภอลำทะเมนชัย	88,261
หนองน้ำแดง	38,439	ช่องแมว	35,600
ปากช่อง	37,684	บ้านยาง	25,643
โป่งตาลอง	32,814	ชุย	16,787
ชนงพระ	29,946	ไพล	10,232
พญาเย็น	22,638	อำเภอวังน้ำเขียว	268,290
หมูสี	19,947	วังหมี	89,453
กลางดง	18,075	วังน้ำเขียว	77,808
จันทัก	7,428	ระเริง	38,765
หนองสาหร่าย	3,902	อุดมทรัพย์	38,451
วังไทร	1,867	ไทยสามัคคี	23,813
อำเภอพระทองคำ	30,529	อำเภอสีคิ้ว	283,800
หนองหอย	5,202	กฤษณา	69,143
มาบกราด	7,170	วังโรงใหญ่	43,106
พังเทียม	949	หนองหญ้าขาว	37,222
หนองกราด	451	ลาดบัวขาว	26,095
อำเภอพิมาย	44,057	มิตรภาพ	20,978
รังกาใหญ่	14,342	สีคิ้ว	14,582
โบสถ์	12,726	หนองบัวน้อย	14,163
หนองระเวียง	6,866	หนองน้ำใส	2,105
อำเภอเมืองนครราชสีมา	111,677	กุดน้อย	2,048
ไชยมงคล	27,962	อำเภอสูงเนิน	220,912
โคกกรวด	21,053	มะเกลือเก่า	80,238
หนองบัวศาลา	20,262	หนองตะไก่	56,032
สุรนารี	17,820	มะเกลือใหม่	43,560
โพธิ์กลาง	11,331	สูงเนิน	14,860
หนองจะบก	7,365	นากลาง	12,866

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
เสมา	6,932	อำเภอห้วยแถลง	181,664
โนนค่า	3,414	ห้วยแถลง	44,636
บึงชีเหล็ก	3,009	ห้วยแถลง	36,869
อำเภอเสิงสาง	249,389	ห้วยแถลง	22,644
สุขไพบูลย์	77,407	หินดาด	21,563
กุดโบสถ์	64,198	เมืองพลับพลา	16,985
เสิงสาง	63,512	ห้วยแคน	10,118
โนนสมบูรณ์	26,573	ตะโก	9,872
สระตะเคียน	17,517	จิ้ว	9,144
บ้านราษฎร์	182	ทับสวาย	8,526
อำเภอหนองบุญมาก	288,812	กงรถ	1,308
หนองหัวแรต	62,252		
หนองไม้ไผ่	53,102		
หนองบุนนาก	48,341		
หนองตะไก่อ	32,742		
แหลมทอง	24,539		
ลุงเขว้า	23,266		
สารภี	16,572		
บ้านใหม่	14,961		
ไทยเจริญ	13,038		

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

ตารางผนวกที่ 5 กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	กิจกรรมการเกษตร	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
1	ข้าวนาปี	253,288	3,580,993
2	มันสำปะหลังโรงงาน	99,042	1,713,453
3	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	33,054	647,795
4	อ้อยโรงงาน	18,023	259,189
5	ข้าวนาปรัง	22,490	234,490
6	ยางพารา	1,602	28,118
7	ยูคาลิปตัส	1,116	14,837
8	น้อยหน่า	999	12,908
9	ปาล์มน้ำมัน	701	10,468
10	มะม่วง	1,692	10,279
11	หลู่เลี้ยงสัตว์	672	4,725
12	ทุเรียน	620	3,557
13	ปอเทือง	302	3,117
14	มะขาม	494	2,995
15	พริกชี้หูเม็ดใหญ่	1,187	2,960
16	ขนุนหนัง	463	2,938
17	ไม้ผลอื่นๆ	705	2,891
18	โค (วัว)	819	2,830
19	ลำไย	576	2,777
20	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์(เมล็ดพันธุ์)	199	2,721
21	กล้วยน้ำว้า	1,084	2,517
22	ข้าวโพดหวาน	312	2,300
23	มะพร้าว	756	2,180
24	มะขามเทศ	578	2,119
25	แก้วมังกร	288	2,076
26	ถั่วเขียวผิวมัน	140	1,924
27	แตงโมเนื้อ	176	1,865
28	ผักชี	416	1,448
29	ไม้ยืนต้นอื่นๆ	218	1,356
30	ไผ่	358	1,283
31	ฟักทอง	190	1,262
32	ผักอื่นๆ	435	1,215
33	มะนาว	622	1,181

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ	กิจกรรมการเกษตร	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
34	มะละกอ	265	1,103
35	พริกชี้หนูเม็ดเล็ก (ชี้หนูสวน)	431	1,046
36	หอมแบ่ง(ต้นหอม)	316	952
37	ฝรั่ง	356	931
38	ละมุด	241	888
39	ถั่วลิสง	169	878
40	กระเทียม	158	815
41	พุทรา	222	800
42	คะน้า	257	767
43	กล้วยหอม	195	755
44	ไม้สัก	147	753
45	พืชไร่อื่นๆ	75	695
46	อ้อยเคี้ยว	68	596
47	แตงกวา	257	583
48	มะยงชิด	131	582
49	ปลานิล	378	578
50	แพะ	178	557
51	ผักกวางตุ้ง	194	512
52	มะเขือเปราะ	197	504

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563

ตารางผนวกที่ 6 ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดนครราชสีมา

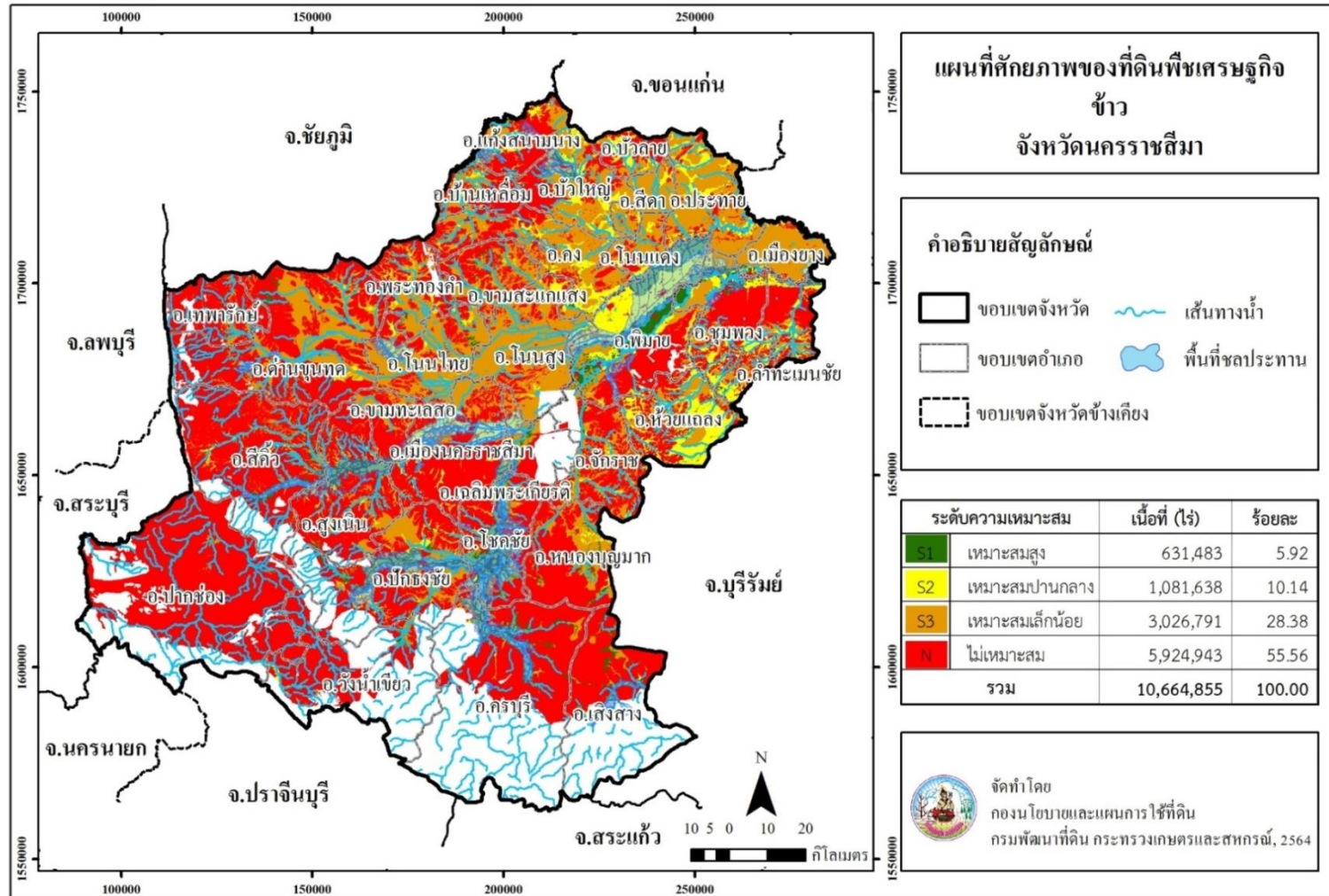
ลำดับ	ชนิด	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ
1	พริกไทย	15	324	ครบุรี ปักธงชัย ปากช่อง วังน้ำเขียว สีคิ้ว สูงเนิน
2	ขมิ้นชัน	19	141	ขามสะแกแสง ด่านขุนทด ปากช่อง วังน้ำเขียว
3	อบเชย	2	124	ปากช่อง วังน้ำเขียว
4	กฤษณา	8	68	วังน้ำเขียว
5	ว่านทางจระเข้	2	37	โชคชัย หนองบุญมาก
6	กระเจี๊ยบแดง	3	34	ปักธงชัย ปากช่อง เมืองนครราชสีมา
7	ตะไคร้หอม	12	31	ครบุรี เฉลิมพระเกียรติ โชคชัย ปากช่อง เมือง นครราชสีมา ลำทะเมนชัย วังน้ำเขียว
8	ดีปลี	1	27	สีคิ้ว
9	หญ้าหวาน	3	23	ครบุรี ด่านขุนทด
10	พลู	3	13	โนนแดง ปักธงชัย สีคิ้ว
11	ไพล	3	12	ขามสะแกแสง ปากช่อง วังน้ำเขียว
12	เพชรสังฆาต	1	10	ห้วยแถลง
13	มะแว้งเครือ	1	7	สีคิ้ว
14	กระชายดำ	3	6	วังน้ำเขียว
15	กานพลู	1	3	สูงเนิน
16	แก้กฮวย	1	3	ปากช่อง
17	บุก	2	3	ขามสะแกแสง พระทองคำ
18	อัญชัน	1	1	เมืองนครราชสีมา
19	สมุนไพรอื่นๆ	18	179	ขามทะเลสอ คง ครบุรี ปากช่อง วังน้ำเขียว สีคิ้ว สูง เนิน
รวม		100	1,046	

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564

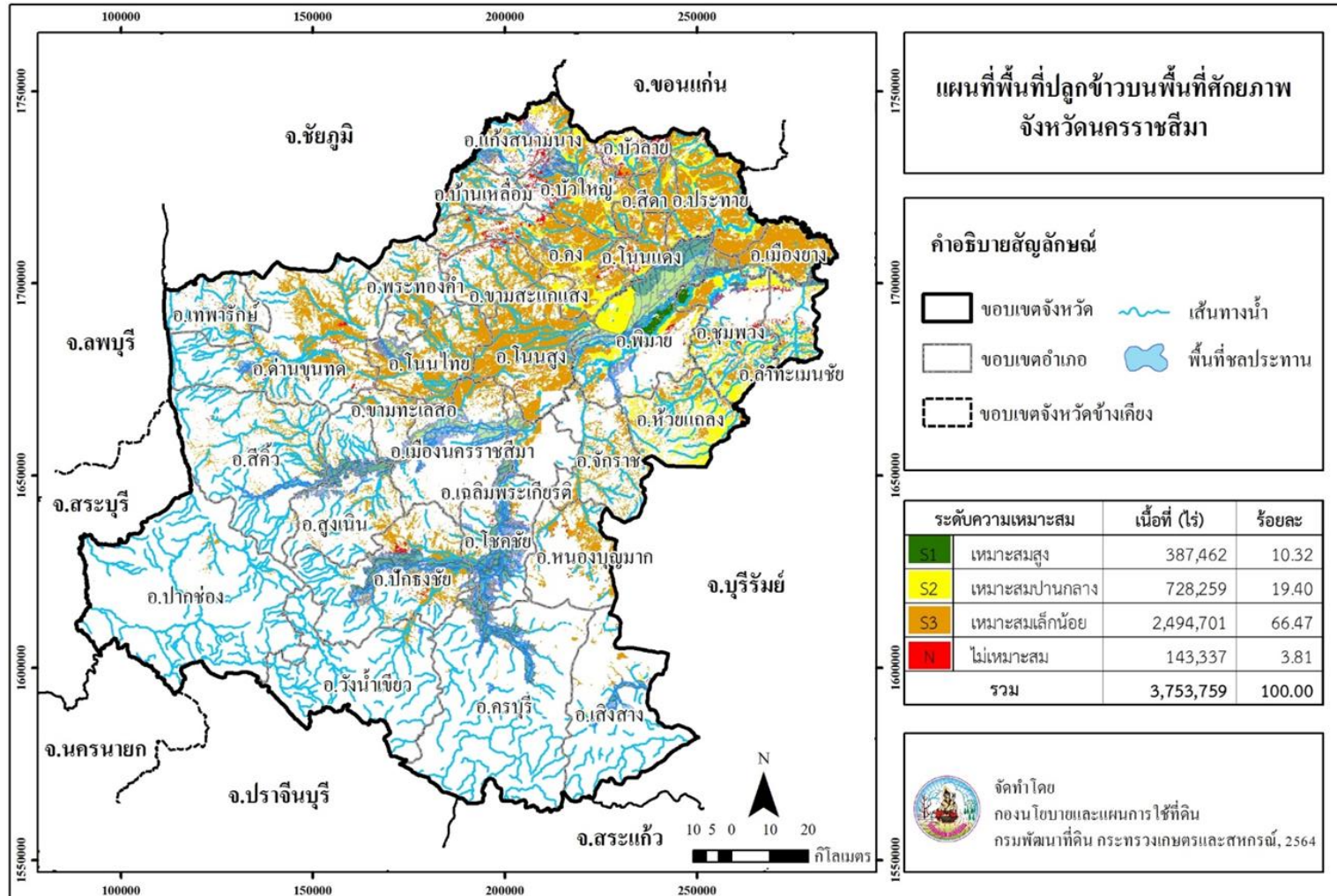
ตารางผนวกที่ 7 โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อ และสหกรณ์การเกษตร	จำนวน (แห่ง)	โรงงานด้านเกษตร	จำนวน (แห่ง)
โรงงานน้ำตาล	9		
โรงงานผลิตก๊าซชีวภาพ	7		
โรงงานแปรรูปไม้ยางพารา	5		
สหกรณ์การเกษตร	40		
โรงงานผลิตปุ๋ยชีวภาพ	3		
โรงงานผลิตมันอัดเม็ด	3		
ลานตากและแหล่งรับซื้อทาง การเกษตร	28		
โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง	22		
โรงงานผลิตอาหารสัตว์	21		
โรงงานผลิตเอทานอล	2		
โรงงานแปรรูปผลผลิตจากยางพารา	2		
โรงงานผลิตมันเส้น	121		
โรงงานไฟฟ้า	1		
โรงงานผลผลิตอาหารสัตว์	1		
รวม	265	รวม	-

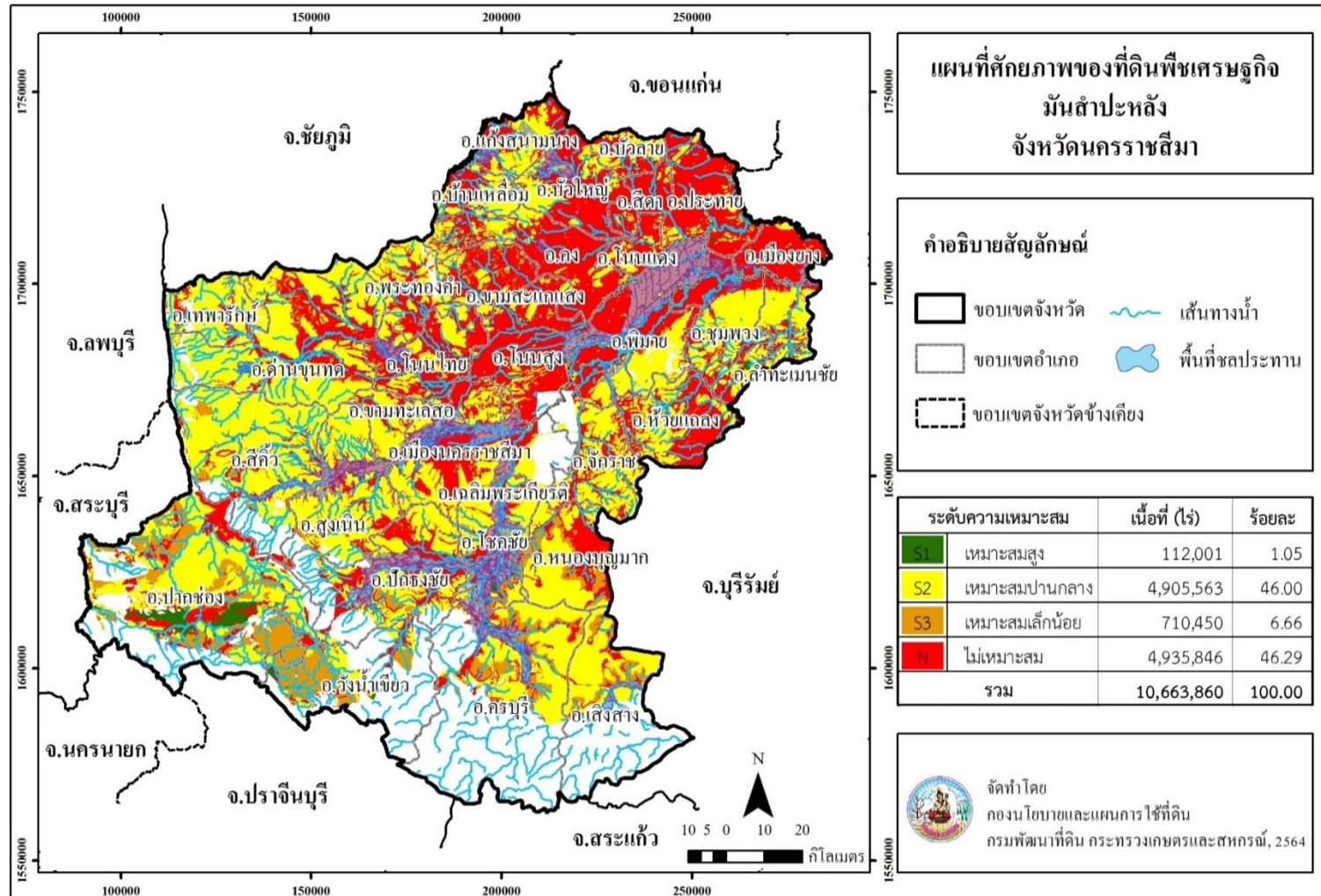
ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.ht>, 2564

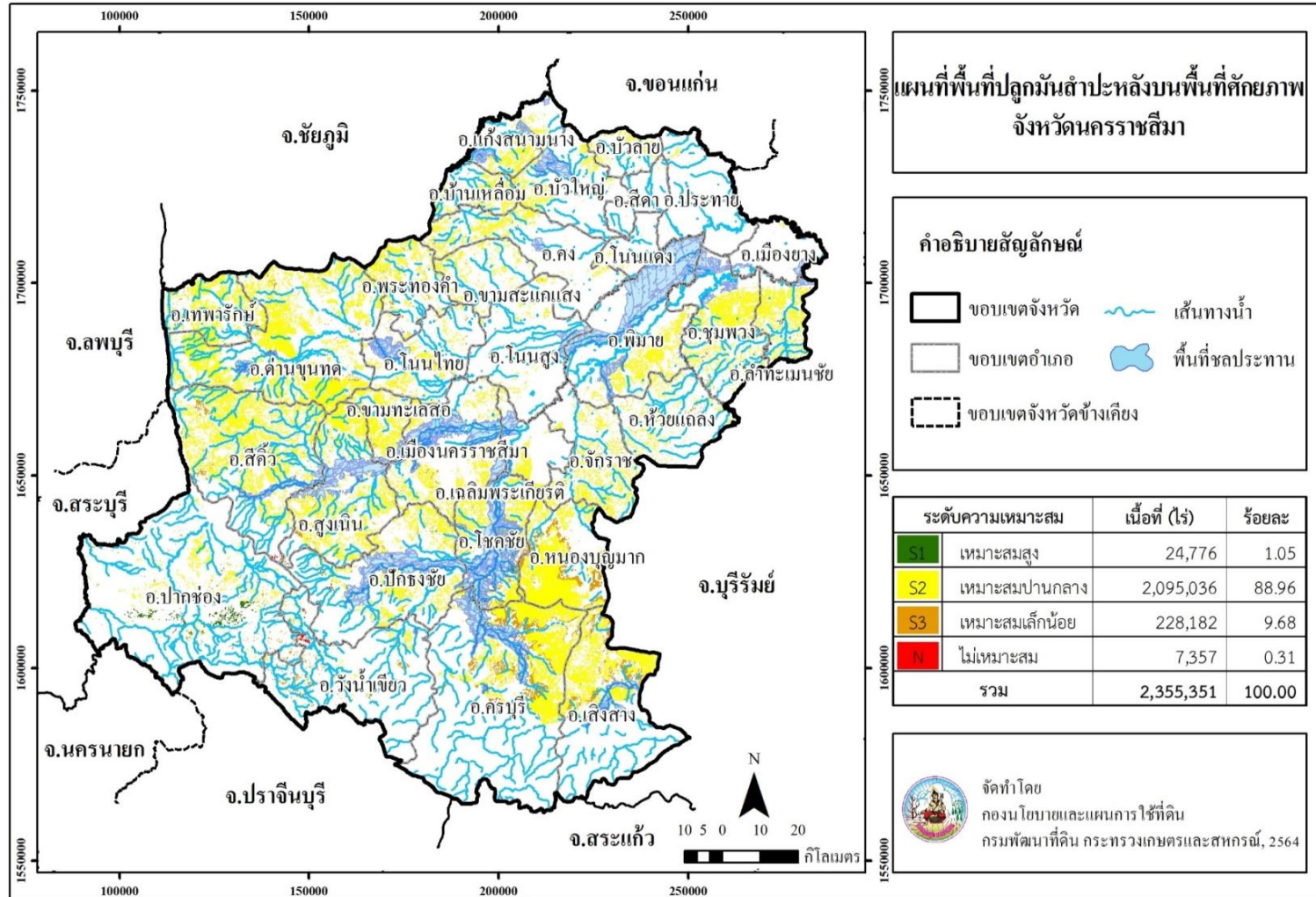
ภาพที่ 6 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดนครราชสีมา

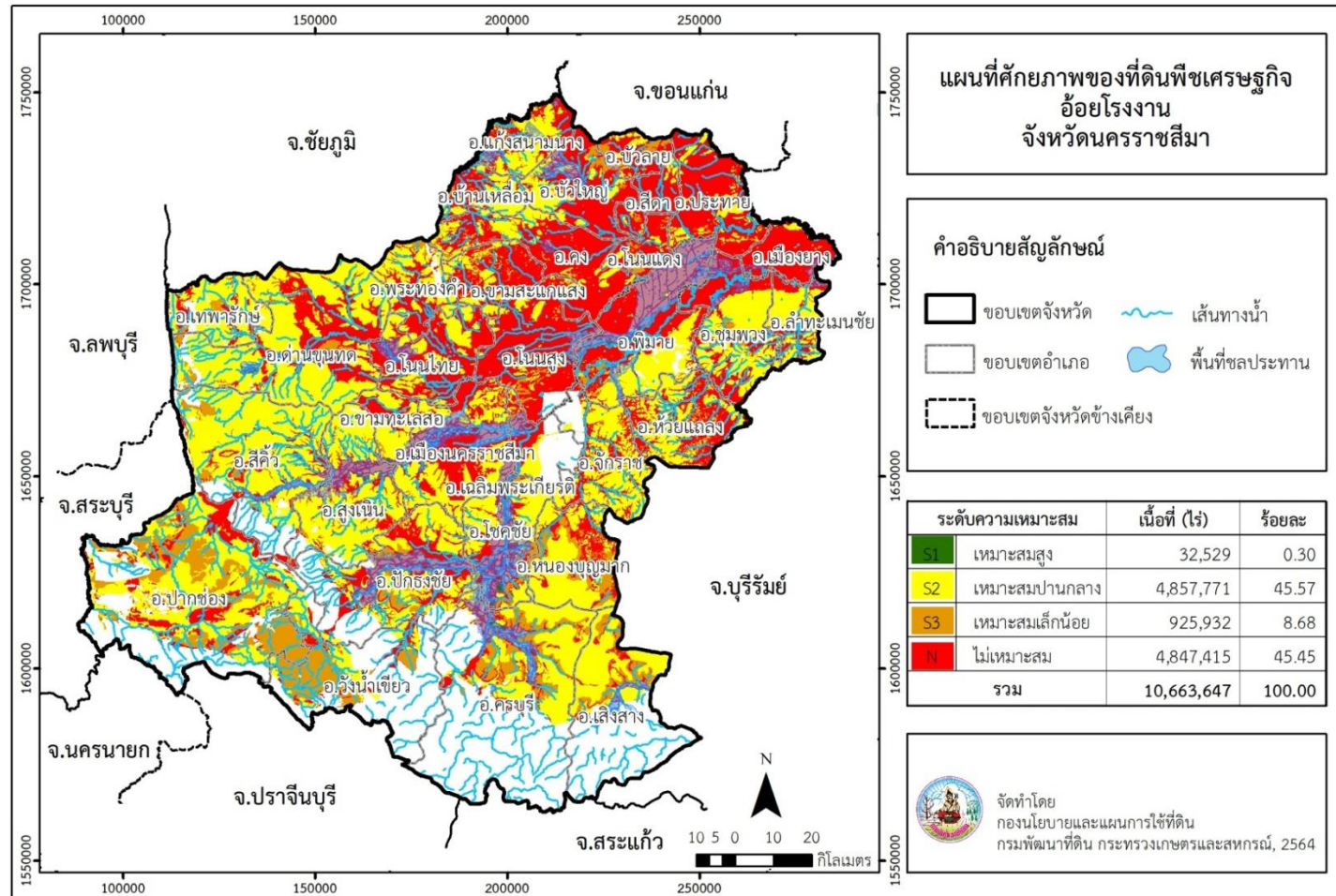
ภาพที่ 7 พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครราชสีมา

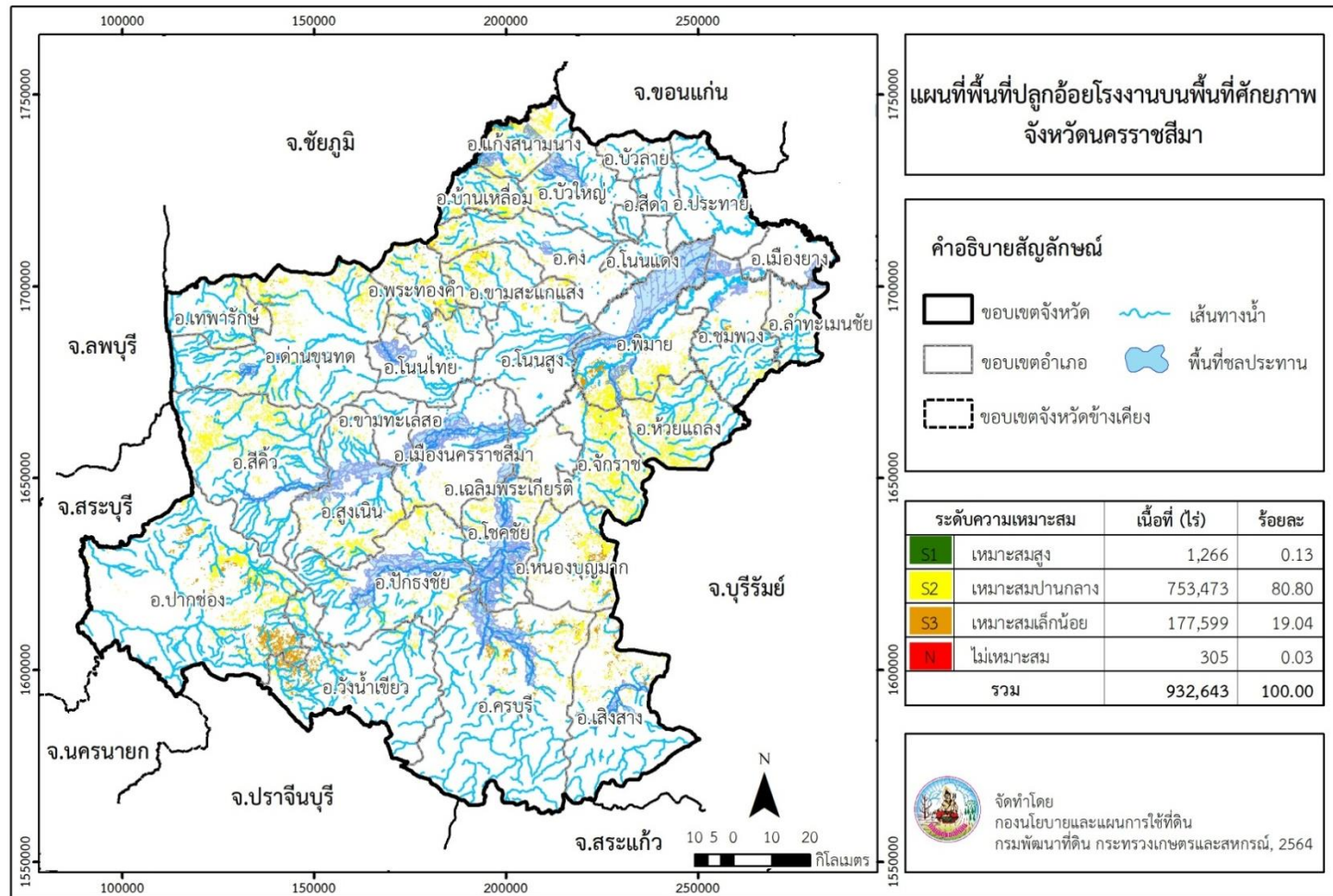
ภาพที่ 8 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมันสำปะหลัง จังหวัดนครราชสีมา

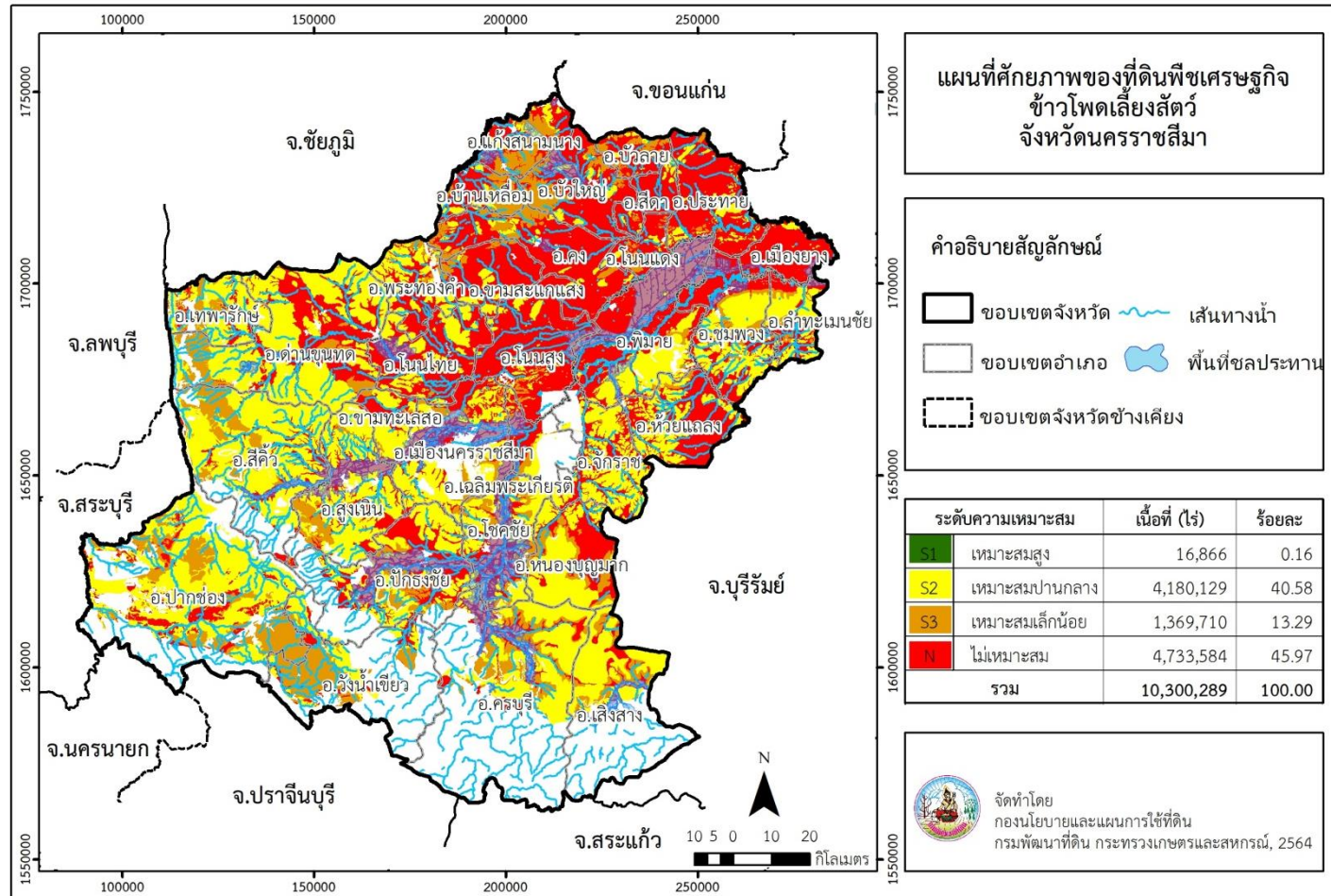
ภาพที่ 9 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครราชสีมา

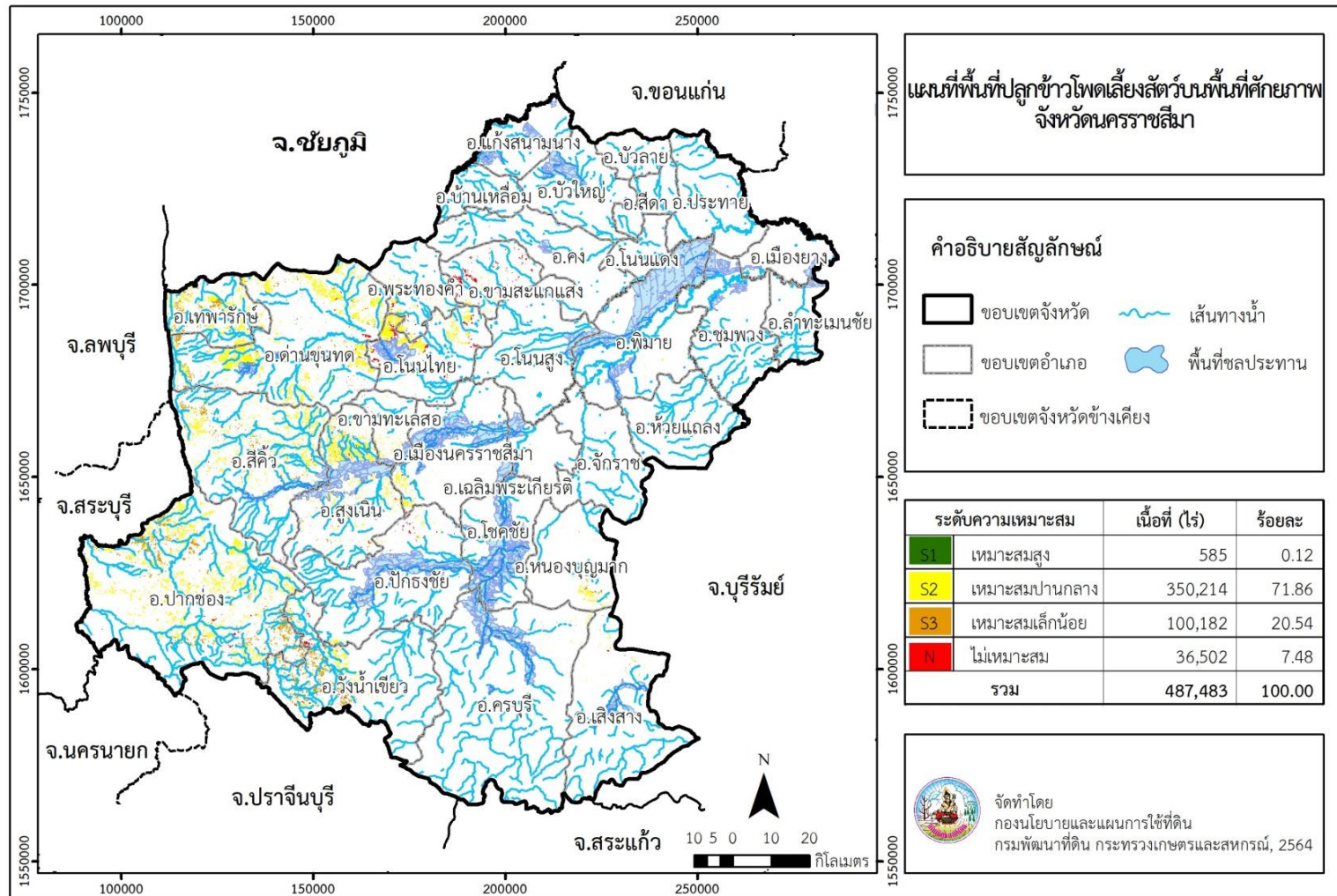
ภาพที่ 10 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจอ้อยโรงงาน จังหวัดนครราชสีมา

ภาพที่ 11 พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครราชสีมา

ภาพที่ 12 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดนครราชสีมา

ภาพที่ 13 พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครราชสีมา

Land Development Department
2003/61 Phahonyothin Road.
Lard Yao, Chatuchuk, Bangkok 10900
Call Center : 1760
www.idd.go.th

DOWNLOAD